

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam

Budapest, 1913 CSÜTÖRTÖK július 17.

168-ik szám

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona, Félévre 14 korona
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő:
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs:
EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL,
VI. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 19. SZÁM

Szomorú nyár

Budapest, július 16.

A nyár, amely valamikor Magyarországnak nemcsak napfényt és derűt hozott, hanem érett kalászt, gazdagságot, megelégedést teremt és egy évi nyugodt megélhetést biztosított földmivelő népünknek, az idén nagyszomorúan köszöntött reánk. Ahol nem pusztult el minden az elemi csapások sulya alatt, ott is csak alig közepes termésre lehet számítani, tehát főlegre még csak nem is gondolhatunk, amelyből jutna a viharoktól, árvizektől sújtott vidékeknek. A rettenetes pusztulás, a végzetes istencsapása, amely szegény hazánkat meglátogatta, szinte feledtetné velünk az immorális politikát, ha nem kellene sajtó szívvel látnunk, hogy a kormányzó államférfiaknak a gyűlölség politikájától mily kevés idejük jut gondoskodni az ország bajairól s hogy még ennél is kevesebb az anyagi segítség, mert minden pénz az örületes fegyverkezésre, a létszámemelésre, meg a Dreadnoughtokra kell.

De nem csak a birtokosokat és a földmivészeket, tehát az agráriusokat érinti a veszedelem, épp így pang és küzd az ipar, a kereskedelem és a közgazdaság minden ága. Borzalmas képet nyújt, akár egy csatatér, ha végig nézünk az utóbbi hónapok esetein. Mil-

lions cégek, dugdagdag vállalkozók, szilárdnak hitt részvénytársaságok és konzorciumok dülnek össze máról holnapra. Fizetésképtelenségek, csődök egymást érik. A pénzpiacra szinte állandósul a derűt, s a fejlődést jelentő és garantáló hitel szinte teljesen megszűnőfélben van, úgy, hogy az üzleti élet jóformán a halállal vívódik. Háborút sem viseltünk s mégis úgy fest ez a szegény kiuzsorázott, panamákkal és adóprésszel megnyomorított állam, mintha egy óriási hadjáratot vesztettünk volna el. Ezer sebből vérzünk és semmi kilátásunk arra, hogy valaki akadjon, aki gyógyírt találhatna reájuk.

E szörnyű állapotban szinte egészen mellékes tényezővé törpül, hogy a munkapárti képviselőház hosszú szünetre ment. Sőt egyenesen megnyugtató, hogy ez az egyoldalú törvényhozás most nem működik és a sorscsapásokkal nem siet versenyt tönkretenni reakciós alkotásokkal az országot. Persze más boldogabb birodalmakban, ahol a kormányoknak van lelkiismeretük és kötelességérzetük a nemzeteik irányában, ilyen vészidőkben a parlament az a fórum, ahol a szükséges mentő, segítő és óvó akciókat meg szokták állapítani. Mi ettől is meg vagyunk fosztva s tisztára ki vagyunk szolgáltatva az időjárás szépségeinek, rettentő közgazdasági konjunkturáknak és a külpolitika viszontagsá-

gos változatainak, amelyekbe különben akkor sem volna beleszólási jogunk, ha véletlenül együtt is maradt volna az országgyűlés. Mert hiszen Tisza miniszterelnök híres külügyi beszéde is csak bécsi diktátum volt, amely mindenképpen ne bántsvirág, még akkor is, vagy éppen azért, ha véletlenül idekerül egy félóra Bécsből — kölcsönbe.

Pedig nagyon jogos volna, ha a diplomáciánk tehetetlenségét és ügyefogyottságát végre erős, visszautasító kritika tárgyává tenné a képviselőház, mert hiszen az örökös Balkán-krízis is egyik legfőbb oka a mi keserveinknek. Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy a Conrad-féle kardcsörtető bevonulási politika föltétlenül helyes, hanem csak azt konstatáljuk, hogy a Ballhausplatznak nem volt elég energiája, sem okossága, hogy megelőzze, megakadályozza az okatlan vérengzéseket, tömegmészárlásokat a társzomszédságunkban. És még ezenfelül a féllenségeinkből, de sőt barátainkból is, mint Bulgária és Románia volt, ellenségeket csinált, kiélezte a viszonyt Oroszországgal, úgy, hogy a fojtogató szlávgyűrű mind szűkebbre szorul körülöttünk. Még ez sem elég azonban, most már azzal is vádolják a monarchiát, hogy rossz politikájával a hármasszövetséget is aláaknázták.

Ez az idej szomorú nyár mérlege. A termés rossz, pénzünk nincs, hitelünk

A jó családapa

Írta: Vecsey Jenő

(Utánnomlás tilos)

Már délután három órakor beült Zádori a kávéházba és elolvastva a napilapokat, valami szórakozás után nézett. Kezdetben billárdozott, majd a kártyázókat figyelte, aztán visszaült helyére és az illusztrált lapokra vette magát. De mivel a tulságos művelődéstől teljes életében tartózkodott, félretette őket és vércse szemekkel nézett körül a kávéház elhasznált levegőjében, hogy valami lebilincselő foglalkozásra leljen. Szomorúan vette tudomásul, hogy milyen sivár és élénkség nélkül való ez a finom és drága hely, ahol egy óra alatt már halálra unja magát az ember. Últ tehát tovább a rendes helyén, ahonnan az egész kávéházat egy fejcsavarással körütkinthez. A látszat kedvéért maga elé tett egy rámába foglalt napilapot és fölötte kipislogva, szemlét tartott a kávéházban.

Kevéssel öt óra előtt nyílott az ajtó és azon diadalmasan, mint valami színpadi háttérből, előtűnt egy gyönyörű asszony. Csupa ragyogás volt és kívülről bizonyos friss áramlatot hozott, az a nyílt, lebilincselő mosoly, amely úgy a fejébe nyilallott Zádorinak, hogy attól nemcsak az illusztrált lapok szövege és tarka képei, hanem az egész családi élete, feleségétől, gyerekeitől együtt azonnal elröppent. Ezen a napon szerencséje volt Zádorinak, mert az asszony, mikor helykeresés révén kétszer is megkerülte a kávéházat és megfürösztötte ruháját a többi nők szakértő pillantásaiban, Zádoritól a harmadik asztalnál talált helyet. Levetette felső kabátját és akkor elő-

tűnt a világ legszebb blúza, egy selyemből való költemény, amely dicsekedett, mosolygott, hódított és merevvé tette Zádori szeméit. Ezalatt Zádori felé fordulva leült az asszony és kémlelő, sőt kérdő tekintettel nézett körül, mintha mindenkitől azt akarta volna megtudni, hogy tudomást vett-e az ő jelenlétéről és ruhájáról. Közben megakadt a szeme Zádorin, aki feltűnő bámulattal és a meglepetés bizonyos nemével nézett a szép asszonyra és látszott az arczán, hogy ebben a pillanatban gondolatai túlröppennek a szolid családi élet szűk keretein. Egy leereszkedő pillantás erejéig megerőltette magát az asszony, de Zádori meg mert volna esküdni rá, hogy ez nem az asszony hiúságából, hanem a szívéből fakad és szól Zádori ama tulajdonságainak, amely miatt hej! nőlen korában . . .

Kivett a zsebéből egy kis kézi tükröt és úgy tartotta maga elé az ujságot, hogy amíg a tükörbe néz, az ujság eltakarja. Megnyugodott. A nyakkendője, a gallérja rendben van, hanem ahhoz a gazember borbélyhoz nem fogja többet bevinni a fejét . . .

Azután elkezdte állandóan és bizonyos epekedő tekintettel nézni az asszonyt. Természetét körülsimogatta szemével, majd a pillantásait igyekezett felfogni és közben az ujságot úgy tartotta maga előtt, hogyha a férje esetleg felnéz, azonnal olvashasson. Arra az oldalra fordított, ahol nagy betűkkel fel volt írva, hogy: „Az ellenzék taktikája”. Ezt nézte, meg a gyönyörű asszonyt, aki végül is figyelmes lett viselkedésére és csodálkozva nézett rá, mintha érdekelné, hogy vajjon mit akarhat ez az ember? Tetszett az asszonynak ez a játék és néha felpillantott a képeslap mögül. Ilyenkor Zádori még jobban kitérítette szeméit,

hogy annál több férjen bele az asszony szépségéből és telt idomaiból.

„Az ellenzék taktikája”.

Ezt a két szót olvasta el Zádori hirtelen, amikor észrevette, hogy a férj felnézett olvasmányából, az ajtó felé, mintha valakit várna. Ezután azonban újra a rendes mederbe terelődött a dolog. Zádori a lap felett állandóan az asszonyt figyelte, hogy felfogja a tekintetét, hogy a levegőn keresztül megéreztesse vele azt a tüzet, amely hat évi házassága után még mindig lobog annyira, hogy attól képes lesz egy kevésbé sikerült házasságot is alátámasztani.

A szép asszonyhoz való közeledés módzataira gondolván, hamar rájött a legegyszerűbb megoldásra: az ujságban való apróhirdetésre. Erre a célra alig kell két koronát áldoznia, egy elmés szöveg kapcsán, melyben azt a bájos asszonyt, kinek ebben a kávéházban feltűnő bámulattal adózott, tisztelettel kérdezi, hogy lehetséges volna-e az illendő bemutatkozás. Ugy gondolta, hogy csak ez a tény fontos, a többi olyan természetes és önként következő dolog, mint napsütéskor a hóolvadás. Tehát egyelőre csak arról a két koronáról volt szó, melyet Zádori, nehogy fennakadás legyen a dologban vagy pedig elfelejtse, kivett az erszényéből és a mellényzsebébe helyezte el.

Ebben megnyugodva, újra nyújtogatni kezdte nyakát, merevíteni szeméit és szemöldökeit a bámulatkeltés céljából úgy huzogatta fel és alá, hogy az feltűnő is legyen és mégse csufítsa el vele az arczát.

Közben már hálóójában érezte az asszonyt és magában mosolyogva gondolt azokra az édes szamárságokra és apró intimitásokra, a

elfogyott, belkormányzatunk alkotmányellenes, külpolitikánk szerencsétlen. Még a napsugár sem csillog. Csak a vizáradat tűkre, meg a határra állított bus katonák szuronya!

Budapest, július 16.

Beöthy bucsuja. Beöthy László volt kereskedelmiügyi miniszter ma megjelent a kereskedelemügyi minisztériumban s a szakosztályok főnökeivel, valamint az egyes osztályok vezetőitől személyesen felbucszott; a tisztviselői kartól *köriratban* vett bucsut.

A berettyóújfalusi mandátum. Berettyóújfaluból jelentik: A függetlenségi és 48-as pártnak Balogh Tihamérra esett választása az egész kerületben nagy szimpátiával és lelkesedéssel találkozott. A függetlenségi jelölt már ma kezdi bejárni a kerületet Leszkay Gyula, Leszkay János, Elek Gusztáv, Papszász József és mások társaságában. Vasárnap Berettyóújfaluba hívnak össze nagy választói gyűlést, melyre levárják gróf Károlyi Mihályval az egyesült függetlenségi és 48-as párt több képviselőtagját. A munkapárti jelöltet: Cziffra Kálmánt Balatonszegen és Furtán mondott programbeszédével alkalmával nagyobb kíséret követte, mint hallgatóság. A csendőrség mindenütt fölös számban van jelen, hogy az ellentüntetéstől a munkapártiakat megóvják. A kerület tele van csendőrökkel és az egész vármegyéből kivézényelt főszolgabírákkal és szolgabírákkal. Miskolczy Ferenc főispán bírót rendelt ki hivatalosan, így Székelyhidról, Margittáról, Élesről, Tenkéről, stb. A kerületben sok 48-as szociáldemokrata szavazó van ezek mind a függetlenségi jelöltre szavaznak. A központjukból Ágh Endre titkár vasárnap leérkezik közéjük és a választásig lenni marad a kerületben, hogy az ellenzék győzelme érdekében agitáljon. Balogh Tihamér, a függetlenségi párt jelöltje, ma kezdte meg körutját a kerületben. A jelöltet mindenütt nagy lelkesedéssel fogadják. Utjában Leszkay Gyula, a kerület volt képviselője kíséri. Leszkay egyébként betegsége miatt lemondott a kerületi függetlenségi párt elnökségéről és helyébe Elek Gusztáv cs. és kir. kamarást választották meg.

melyek a mézeshetek anyagát teszik. Igyekezett az asszony külseje után megállapítani vérmérsékletét, hogy ebből kiindulva, bizonyos tervszerűséggel járhasson el az erénye körül, hogy simán és fentakadás nélkül menjen minden, mint a karikacsapás.

„Az ellenzék taktikája“.

Megint elolvasta ezt a két szót, mert a férj és az asszony is egy időben néztek a bejáró felé, ahol egy választékos külsejű úri ember lépett be ebben a pillanatban. Üdvözlés után az asztal mellé telepedett és boszantó módon, Zádorira nézve meglepő bizalommal udvarolni kezdett az asszonynak. Ez kissé késleltette Zádori dolgát más irányba terelte az asszony figyelmét, aki már feledni látszott Zádori jelenlétét és szeméit csak azok a bizalmas és sokat ígérő tekintetek foglalták le, amelyeket az udvarlójára vetett, annak minden mozdulata után.

Zádori egy utolsó kísérletet próbált az asszony figyelmének felébresztése iránt, majd mikor látta, hogy ez nem sikerül, egy utolsó-előttire határozta el magát. Leejtette a kezében lévő ujságot a földre, hogy az egész kávéház odanézett, kivéven természetesen a szép asszonyt, aki most azzal volt elfoglalva, hogy az udvarlójának szemé közé nevelt. Ezért már nagyon megharagudott Zádori. Ezt a rut hállatlanságot nem bírta tovább nézni, hanem fizetett és a rendes idő előtt otthagya ezt a füstös odút, ezeket a kopott butodarabokat kaczér asszonynyal egyetemben. Az utcára érve, szinte könnyebben érezte magát, hogy elhagyta ezt a helyet, gyalázatos kudarcának csatáterét, ahol nem röpöknek a levegőben vágyak és — Az ellenzék taktikája! — bűnös gondolatok.

— Határozottan kár a férjéért, — tűnődött magában — jó embernek látszik. De nagy

Berchtold a királynál

— Gróf Pejacevics kinevezése —
Tanácskozások Tiszadobon

— Hírek a politika világából. —

Budapest, július 16.

Gróf Berchtold Lipót közös külügyminiszter ma délelőtt hosszú audiencián volt Ischlben a királynál. A külpolitikai helyzetről referált, a felhivatalos jelentések szerint, azonban úgy látszik, más is történt ezen a kihallgatáson. A külügyminiszter ugyanis még ma este vissza akart utazni Bécsbe, azonban délután azt az értesítést kapta az udvartól, hogy a király holnap délelőtt ismét fogadni kívánja. A z egész politikai világ nagy érdeklődéssel várja, hogy mi lesz az eredménve ennek a második audienciának, amely a mostani feszült külügyi helyzetben valóban igen nagy jelentőségű. Politikai körökben a közös pénzügyminiszteri állásban beállható válságot is összekapcsolják ezzel az audienciával.

Tiszadobon is folytatódnak a tanácskozások. Ma Mezőssy Béla volt gróf Andrássy Gyula vendége, akivel szintén az őszi parlamenti harcszok előkészítését beszélte meg.

Mai híreink itt következnek:

A külügyminiszter Ischlben

Gróf Berchtold közös külügyminiszter és neje ma reggel Bécsből Ischlbe érkeztek. A miniszter kíséretében van gróf Hoyos követségi tanácsos. A külügyminisztert a pályaudvaron báró Schiessl, a kabinetiroda főnöke fogadta és az Erzsébet-szállóba kísérte, ahol a miniszter megszállt.

A király délelőtt 11 órakor a külügyminisztert kihallgatáson fogadta. A miniszter jelentést tett reszortjának folyó ügyeiről. A kihallgatás délután 1 óráig tartott.

Félhárom órakor udvari ebéd volt tizenhat terítéssel, amelyen Ferencz Szalvátor főherceg és neje Mária Valéria főhercegnő, Hubert főherceg és Hedvig főhercegnő, gróf Berchtold külügyminiszter és neje, gróf Hoyos külügyminiszteri osztályfőnök, valamint Ferencz Szalvátor főherceg kísérete vett részt.

számár, ha nem veszi észre azt a szellemi csatát, amelyet a hitvesi hűség elhasználásának érdekében olyan szorgalmasan folytat ez a két lélek.

Most örül igazán, hogy hamarabb mehet haza és megtanulhatta, hogy máskor óvatosabban kell eljárnia, nehogy értelmetlen asszonyokra pazarolja drága idejét.

Különben ebből a dologból két haszna van: két meglévő, vagy megmaradt ezüst korona, mint valami talált pénz, mint valami nem remélt haszon, mintha két koronát adott volna valaki, amiért egy asszonyt elég ostobán bámult.

A kezé még akkor is a mellényzsebében pihent a két koronán, amikor hazaért és körülnézett a lakásában, hogy milyen szórakozást találhatna ma este? Mikor kivette mellényzsebéből kezét. — Az ellenzék taktikája! — megcsörrent a két korona, mintha vádolta volna és mintha azt kérdezte volna, hogy milyen okból vagyok én itt, a rendeltetésem ellenére.

És hogy valami okosat csináljon velük és hogy valami kellemes estét tölthessen el és hogy a meleg családi kapcsolatot szorosabbá tegye, kijelentette:

— Hogyha három személyre elég két korona, akkor ma este moziba megyünk.

A kis fia örömeiben leugrott az asztalról és körültánczolt a szobában. Felesége pedig megcsókolta és dicsérete figyelmét és szeretetét. Így tesz a jó férj és jó apa, aki tudja, hogy mi a kötelessége.

— Hogyne . . . hogyne . . . — mondotta Zádori fanyar hangon — hiszen ha az embernek van megtakarított pénze, szívesen áldoz egyszer-kétszer a családjáért . . .

A kihallgatás előtt gróf Berchtold meglátogatta gróf Paar főhadsegédet és báró Schiessl kabinetigazgatót.

A reggeli után a király hosszabb cserélet tartott és gróf Berchtold külügyminisztert, valamint nejét, továbbá Hoyos követségi tanácsost kegyes megszólítással tüntette ki. Gróf Berchtold 3/4 órakor visszatért szállására és 5 órakor neje és fia társaságában Stroblba ment, ahol herceg Fürstenberg bukaresti követ nejét látogatta meg. Este 7 órakor visszatértek Ischlbe.

Lovag Bilinski közös pénzügyminiszter ma délben látogatást tett báró Schiessl kabinetirodai igazgatónál.

Gróf Berchtold külügyminiszter Stroblból visszatérve, meglátogatta Bilinski közös pénzügyminisztert, kivel fél óra hosszat tanácskozott. Azután nejével és Hoyos főhadsegéd neje társaságában végignézte a Kurtheater előadását. Majd visszatértek a szállóba, ahol még Hoyos Henrik főhadsegéd, valamint Hoyos Sándor követségi tanácsos csatlakozott hozzájuk, akiknek társaságában megvacsoráztak.

A külügyminiszter a kihallgatáson a legújabb fejleményekről és elsősorban a románok katonai akciójáról, továbbá a Danev-kormány lemondásáról informálta a királyt. Bécsi körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak gróf Berchtold audienciájának.

Ischlből jelentik: Gróf Berchtold közös külügyminiszter, aki ma este akart eredetileg Bécsbe visszautazni, holnapra is itt marad, mert öfelsege előreláthatólag holnap délelőtt újból kihallgatáson fogja fogadni.

Bilinski lemond?

Sarajevóból jelentik a Grazer Tagespostnak: Öszre biztosítva van a boszniai tartománygyűlés munkaképessége, úgy, hogy a kormány valószínűleg szeptemberben vagy októberben összehívja a tartománygyűlést. Bécsből az a hír jött Sarajevóba, hogy lovag Bilinski helyét Baernreuther, az urakházának tagja fogja elfoglalni s ő lesz a boszniai kormány feje.

Az új horvát miniszter

Ischlből érkezett felhivatalos jelentés megerősíti azt a hírt, hogy a király Pejacevich Tivadar grófot horvát miniszterre nevezte ki. A miniszter a jövő hét elején teszi le az esküt a király kezébe. Ugyanakkor gróf Tisza István miniszterelnök újra kihallgatáson jelenik meg a királynál.

Mint Zágrábból jelentik, Pejacevich a nyári hónapokat arra fogja fölhasználni, hogy a horvát politikusokkal folytassa és befejezze azokat a tárgyalásokat, amelyekből a horvátországi alkotmányos állapot teljes helyreállítása, a sérelmek megszüntetése, egy unionista többség megalakítása és a szábor munkaképessége várható. A politikai természetű tárgyalások befejeztével az egyes szakminiszterekkel való tanácskozás következik a sérelmek orvoslásának módozataira nézve. A politikai és szaktárgyalások az egész nyarat igénybe fogják venni és ezek alapján történnek meg az őszi elején a döntő lépések az egész vonalon a horvát kérdés rendezésére. Addig a megoldáshoz való közeledést csak egynemely adminisztratív természetű intézkedés fogja mutatni, mert gróf Pejacevichnek — mint ismeretes — az az álláspontja, hogy csak a külpolitikai viszonyok teljes konszolidációja után állhat elő az a nyugalom, amely ily nagyfontosságú kérdés hosszú időre való rendezéséhez szükséges. Unionista politikusok körében nyugodtan és teljes bizalommal néznek a várható fejlemények elé annál is inkább, mert a nemzeti haladó párt programja napról-napra erősebben hódít teret a közvéleményben.

Egy hírlapíró a horvátországi birtokán, Nasiczon tartózkodó Pejacevichhez fordult, hogy kinevezéséről föle autentikus értesülést sezzetven. Kérésére Pejacevich így válaszolt:

— Horvát miniszterre való kinevezésemet nem kaptam meg, sőt még értesülést sem kaptam arról, hogy a kinevezés egyáltalán megtörtént. Ha értesíteni fogna kinevezésemről, azonnal Budapestre megyek, hogy a kormány fejével, gróf Tisza István miniszterelnökkel érintkezésbe lépjek s az ügyeket átvegyem.

Tiszadobon függetlenségi ma reggel gróddra érkezés nincs, de közeli képvis akciójánál megbeszélés

A függet

A függet viselő járt fattak eszmé Károlyi Mihá nagyvval, Z párt belügve

Hódmez

István minis gárságát Kou dor törvényh felebbették rói panaszok ellen a közis nem titkosan lént. Hódme közigazgatás közigyűlést n niasítja. Mih lett titkosan mukapárti re les többsége

A nagy

hangjal. N Kálmán kép ban, hogy u Nagyszalont szabadna ler is, hogy a István nevé Mihály részé az összes fő ez, mert idej lyett. Így vo A nagyszalo Meqneri Mil ki a pikáns tóport indit latkozott is, a nagyszalo nákat kapot ezer koroná ő. Megyeri polgárságot, ám eleget a

Szentesi

holnapi szárn 1913. évi X szentesítési

E

— (E) városi evang ních Kálmá ez évi rend nyitó az egy törvényes u hangsúlyozá törvények r utalt és fell Kel karöltve tölt szerződ bert esperes vény sérelm határozatai négyszáz év tések credm kívánja for lalt a tisztai szemben, m püspök hat hogy a szer jövő évben

Mezőssy Andrásynál

Tiszadobról jelentik: Mezőssy Béla, az egyesült függetlenségi és 48-as párt elnöki tanácsának tagja, ma reggel gróf Andrásy Gyula látogatására Tiszadobra érkezett. A látogatás céljáról pozitív értesülés nincs, de azt hiszik, hogy az az ellenzéknek a közeli képviselőválasztásokon követhető együttes akciójának s általában a további közös taktikának megbeszélésével van kapcsolatban.

A függetlenségi pártkörből

A függetlenségi pártkörben ma számos képviselő járt fenn, akik a politikai helyzetről folytattak eszmecsere-t. Fentjárt a pártkörben gróf Károlyi Mihály, a párt elnöke is, aki a két ház-naggyal, Zlinszky Istvánnal és Beck Lajossal a párt belügyeit beszélt meg.

Tisza diszpolgársága

Hódmezővásárhelyről táviratozzák: Gróf Tisza István miniszterelnök hódmezővásárhelyi diszpolgárságát Kovács József, Kmetty Béla és Balogh Sándor törvényhatósági bizottsági tagok nemcsak megfélembizték hatvanötödmagukkal, hanem külön bírói panaszszal is éltek a diszpolgárrá való választás ellen a közigazgatási bíróságnál, mert a választás nem létkosan, hanem névszerinti szavazással történt. Hódmezővásárhelyen úgy remélik, hogy a közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad és a közgyűlést új szabályszerű határozat hozatalára utasítja. Mihelyt azonban Tisza diszpolgársága felett létkosan szavaz a törvényhatósági bizottság, mukapárti részről is attól tartanak, hogy a közgyűlés többsége Tisza ellen szavaz.

Budapest, július 16.

A nagyszalontai ítmérésű panama utóhangjal. Nemrég leleplezte a sajtó, hogy Tisza Kálmán képviselő kijárta a pénzügyminisztériumban, hogy újabb kocsmányitási engedélyt kapott Nagyszalonta, holott több már is ott a kocsmá, mint szabadna lenni. De nemcsak ez történt, hanem az is, hogy a két Meqyeri testvér közül az ellenzéki István nevében kérték az engedélyt a munkapárti Mihály részére. István kapta hivatalosan, miközben az összes fórumok tudták, hogy okmányhamisítás ez, mert idegen kéz írta az István nevet Mihály helyett. Így volt ez június elején megírva a lapokban. A nagyszalontai munkapárti ujság megtámadta Meqyeri Mihályt, azzal vádolva, hogy tőle került ki a pikáns akták közlése. Meqyeri Mihály erre sajtópöört indított de egyben mint illetékes férfi nyilatkozott is, kijelentvén a nyilvánosság előtt, hogy a nagyszalontai választáson tíz kortes tizezer koronát kapott s Tisza Kálmán választása háromszáz-ezer koronába került. A nyilatkozat vége az, hogy ő, Meqyeri Mihály, éppen úgy megérdemli a diszpolgárságot, akár Tisza István, mert ő is dolgozott ám eleget a munkapárt érdekében.

Szentesített törvényczikk. A hivatalos lap holnapi száma közli az ügygyár felállításáról szóló 1913. évi XXII. törvényczikket, amelyet a király szentesítési záradékkal látott el.

EGYHÁZAK

(Egyházmegyei közgyűlés.) A szepesi városi evangélikus egyházmegye most tartotta Műnich Kálmán és Kübecher Albert elnöke mellett az évi rendes közgyűlést Felkán. Az elnöki megnyitót az egyház mostoha anyagi viszonyainak s ezek törvényes uton és alapon kívánatos orvoslásának hangsúlyozása mellett, különösen az egyházpolitikai törvények révén folyton észlelhető veszteségeire utalt és felhívta a világi elemet, hogy a lelkészekkel karöltve igyekezzen az egyház hátrányára költött szerződéseket megakadályozni. Kübecher Albert esperesi jelentésében az új lelkészfizetési törvény sérelmeit tárgyalta. A közgyűlés fontosabb határozatai közé tartozik az, melylyel a reformáció négy száz éves fordulójára alkalmából eszközölt gyűlések eredményét az egyetemes lelkészfizetési alapra kívánja fordítani. A közgyűlés továbbá állást foglalt a tiszai kerület espereseinek azon javaslatával szemben, mely szerint a káplánok elhelyezése a püspök hatáskörébe utaltassék; kimondta továbbá, hogy a szepesváraljai zsinat 300. évfordulóját a jövő évben megünnepeli.

Wiesbaden szenzációja

— Szász herceg a monarchia ellen —
Megtámadta a magyarokat is

— Sajtó tudósítónktól. —

Budapest, július 16.

Röviden már hírt adtunk arról, hogy a Wiesbadener Zeitung egyik legutóbbi számában vezető helyén szenzációs beszélgetést közöl egy német herceggel, akinek nevét gondosan elhallgatja. Csak annyit jegyez meg az újság, hogy a német herceg unokatestvére a román trónörökösnek. A herceg a balkáni háborúról tett nyilatkozatokat s feltűnő kijelentései bizonyos, hogy Európaszerte megütközést s úgy lehet, diplomáciai surlódásokat fognak előidézni, mert a herceg Ausztria-Magyarországot a hármasszövetség megrontójának mondotta. A nevezetes beszélgetésnek ezek a feltűnőbb részletei:

— Az osztrák politikások és az osztrák sajtó a szó legszorosabb értelmében félrevezette Nyugat-Európa közvéleményét.

— Bécsben valóban híreket gyártottak, melyek igen alkalmasak voltak arra, hogy a hármasszövetséghez tartozó országok lakóinak véleményét Bulgária javára és a többi Balkán-állam kárára befolyásolja.

Külön támadást intéz a herceg a magyarok ellen a következőkben:

— Magyarország sovén politikája a románok és szlávok iránt komoly aggodalomra ad okot. A románok elnyomatását célozzák legújabbban azzal a rendelettel is, melylyel a görög unitárius egyház tagjainak eltöltötték anyanyelvük használatát vallásuk gyakorlatánál. Százán és százán hagyták el így a görög egyházat s tömegesen léptek be az orosz-orthodox egyházba, mert így Oroszországtól remélnék támogatást, nemzetiségük érdekében.

— A legnagyobb hiba azonban az, hogy Tisza kormánya rendőri hatalommal akadályozza meg ezeket az átlépéseket. Ennek természetesen az az eredménye, hogy Oroszország Ausztria-Magyarország ellen prédikálja a harcot, mert a monarchia orosz-orthodox testvéreit a szó legszorosabb értelmében elnyomja.

Végül ezt a következtetést vonja le a herceg:

— Ausztria-Magyarország a nemzetiségi kérdést nemcsak hogy nem oldotta meg, hanem még jobban elmérgesítette — a hármasszövetség kárára.

A rejtélyes királyi herceg személyét a Wiesbadener Zeitung továbbra is nagy titokban tartja, de a közlésre hivatalos czáfolatot nem adtak ki, bár sokan kételkednek abban, hogy valóban királyi herceg lenne a nyilatkozó.

Egy forrás szerint azonban a nyilatkozó mégis csak herceg s nem lehet más, mint Johann Georg von Sachsen, Friedrich August szász király testvére, aki tényleg közeli rokonságban áll a román királyi családdal is.

A kormányhoz közel álló egyik lapársunk a következőkben igyekszik megczáfolni a wiesbadeni szenzáció magyarellenes támadását:

„Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy az az állítás, hogy a magyar kormány fegyveres erőszakkal akadályozta meg az ortodox-hitre való áttérést, nem felel meg az igazságnak. Itt kizáróan a sokat emlegetett rutén akcióról van szó, amelynek egész története egy Elek nevű kalugyer szereplésére vezethető vissza. Ez az Elek atya alacsony, paraszti sorból cserepedett föl agitátorrá, előbb valamely kievi vagy atorzi kolostorban végzett szolgai munkát s ott eltanulván néhány rituális dolgot, visszatért szükebb hazájába, Máramarosba, a hol mindjárt hittérítésen kezdte a dolgát. Az ő szereplésével egyidőben Galiciában és Bukovinában is hasonló mozgalom indult meg. Azt, hogy ez a szerzetes a hittérítésbe burkolt pánszláv irányzatnak kirendelt exponense volt-e, vagy pedig tisztán vallási vakbuzgóság sugalmazta-e egész szereplését, bajos megállapítani, de kétségen kívül áll, hogy ez az Elek atya Iza községet és a körülötte csoportosuló többi falu lakosságát állandóan fanatizálta és izgatta a magyar állam és a görög-katolikus magyar papok ellen, azzal a mesével, hogy ha ők az

ortodox-hitre térnek át, nemcsak az orosz czár atyai védőszárnyai alá kerülnek, a ki minden földi jóval fogja ellátni őket, hanem kevesebb lesz a tributumuk is a papjukkal szemben, mert az ortodox papok teljesen ingyen látják el majd őket a vallás malasztjával. A mozgalomnak tehát ilyen kifejezetten államellenes és anyagi természetű háttere volt. A mikor a magyar hatóságok ezt látták, kötelességszerűen föl kellett világosítaniok a népet, s ennek az eredménye volt az, hogy a rutén nép önként ismét visszatért a görög-katolikus hitre. A magyar viszonyokat szándékosan túlzó és ferdtítő ellenséges tendenciának a műve lehetett tehát az az információ is, amely a wiesbadeni újságban említett német herceget olyan nyilatkozatra indította, hogy Magyarországon fegyveres erőszakkal tartják vissza a népet hitének követésében.“

KÜLFÖLD

Francia veszteségek a balkánháború miatt

Budapest, július 16.

Valamennyi hadviselő fél Franciaországtól, illetve francia pénzcsoportoktól szerezte be a hadviseléshez szükséges pénz legnagyobb részét. Franciaország sok ezer milliót fektetett balkáni értékekbe, a minek azután az lett a következménye, hogy Franciaország közgazdasága érzékeny károkat szenvedett a háború miatt. Edmond Thérý, kitűnő francia nemzetgazda statisztikai adatokkal támogatott könyvet adott ki, amelynek egyes részletei élénk világot vetnek a balkán háború következtében beállott francia pénzvisszonyokra.

Teljes lehetetlenség pontosan megmondani, — mondja Thérý — mennyi a francia tőke vesztesége a balkáni háborúval kapcsolatban. Minthogy senki sem tudja, milyen mennyiségű értékpapír van francia birtokban, azt is csak hozzávetően lehet megállapítani, mennyivel károsodott a köztársaság vagyona a közel esztendő harc következtében. Bizonyos a következő: van 162-féle jelentősebb francia értékpapír-járadék, városi és állami kötelezvény. Ebből a 162-féle papirosból közel hatvan ezer millió értékű van francia kézben. Ha most már megnézzük ennek a százhatvankét papírnak az árfolyamát 1912. december végén, azt látjuk, hogy akkor 56.260 milliót ért az a mennyiség, a mely francia tőkés tulajdonában volt. Ez évi június végén pedig — az árfolyam szerint — már csak 53.843 millió frankot értek ugyanazok a papírok, vagyis a valóságos veszteség fél év alatt kétezernégy százötvenhét milliót tett, ami megfelel négy- és egyharmadszázalékos veszteségnek. Ebből a rengeteg összegből 1346 millió veszteséget a francia járadék, 554 millió veszteséget pedig az állami garanciával kibocsátott vasúti részvények szenvedtek.

Jellemző és érdekes az is, hogy soha, semmi féle korszakban az elsőrangú értékpapírok árfolyama nem hanyatlott olyan mértékben, mint ez év első felében, a balkáni háború folyamán. S mivel a háború a múlt év végén is már két hónapig tartott, ami alatt az értékek tetemesen csökkentek, inkább keveset mondunk, mint sokat, ha a francia értékek veszteségét eddig három ezer millióra tesszük.

A francia tőke vesztesége azonban sokkal, sőt talán sokszorosan nagyobb, mert hiszen francia kézben rengeteg sok külföldi járadék és részvény van, amely mind igen sokat veszített árfolyamából a háború és az európai hatalmi összhang megbomlása következtében.

A walesi herceg Németországban. Berlinből táviratozzák: A walesi herceg, aki néhány nap óta inkognitó itt tartózkodik, pénteken előreláthatólag Neusterlitzbe utazik, hogy ott a mecklenburgi udvarnál látogatást tegyen. Németországba való elutazása előtt a herceg állítólag meg fogja látogatni Wilhelmshöheben a német császárt is.

A homerule-bill. Az angol felsőház ülésén második olvasásban 302 szavazattal 63 ellenében elvetette a homerule-billt s elfogadta Landsdowne lordnak azt a javaslatát, hogy a bill ügyében új választás útján szavazzassák meg az ország választóit.

Bulgária válsága

A bolgár kormány lemondott — A szövetséges miniszterelnökök találkozója — A román seregek megszállták Varinát — A törökök Drinápoly felé nyomulnak — Ujabb görög győzelem — Az oroszországi próbamozgósítás

— Saját tudósítónktól —

Budapest, július 16.

A Balkáni eseményeknek mai legjelentősebb eseménye, hogy a bolgár kormány lemondott. Ebből mindenfelé azt következtetik, hogy jóvá akarják tenni mindazt, amit a Danev-kabinet elrontott. A szövetséges államok miniszterelnökei tanácskozára gyűltek össze ma Üszkübben és erről a tanácskozásról az a jelentés érkezett, hogy egymás között megegyeztek abban, hogy Bulgária megbízottjával közvetlenül fognak tárgyalni.

A románok már átlépték a Dunát, sőt Bulgária belseje felé nyomulnak. Sehol ellenállásra nem találnak. Minden kardcsapás nélkül foglalják el egyik erődtornyát a másik után, — mégis azt hirdetik, hogy területelhódításokra nem reflektálnak. Addig azonban megszállva tartják az elfoglalt területeket, míg a Balkánbéli helyre nem áll.

A törökök is kezdenek felébredni tünnya álmaikból és lassankint visszahódítják azokat a területeket, amelyeket az első háború balszerencséje tőlük elvitt. Már Lüle-Burgasz határmában vannak és ha ez a diplomácia semlegességével így tart, vissza is hódítják mindazokat a területeket, amelyeket tőlük a szövetségesek — drága véraldozatok árán — elvették. Drinápolyt az a komoly veszély fenyegeti, hogy ismét egy borzalmas vérontás színhelye lesz. Távirataink azt mondják, hogy a várost a bolgárok modern ágyúkkal szerelték fel. A törökök ennek dacára oly elszántan nyomulnak Drinápoly felé, hogy ennek bevételét — úgy látszik — életcélnül tüzték ki.

A görög győzelmek, melyeket a táviró a szélrózsa minden irányába széthord, a bolgárok balszerencséinek hirdetői. Egymás után üríti ki az elgyengült, a rettenetes veszteségekben megtört bolgár sereg — minden ellenállás nélkül — mindazokat a területeket, amelyeket borzalmas emberáldozattal szerzett meg.

Mindezek után a madártávlatból szemlélt képről — mintha vészterhes felhők közelségét látnánk — szomorú tapasztalataink jutnak eszünkbe, amikor azt látjuk, hogy hol a román, hol a szerb, hol a bolgár vagy a görög kormány az orosz közvetítésre áhitozik. Az orosz, mint minden kínálkozó alkalmat, jól felhasználó kalmár, siet szolgálatait felajánlani szláv testvéreinek és a végén — valószínű, hogy — ő szeretne a helyzet ura lenni.

*

Távirataink a következők:

Veszélyben a béke

A miniszterelnökök találkozója

Belgrád, július 16. Mértékadó helyről származó információk szerint a külföldi lapok jelentései, amelyek a küszöbön álló békekötésről szólnak, korainak tekinthetők, miután a tárgyalásokat még meg sem kezdték. Pasics miniszterelnök Nisbe utazott, hogy Venizelosz görög miniszterelnökkel és Vukotics montenegrói miniszterelnökkel a szövetségesek békefeltételeire nézve megegyezzen. Néhány lapon azon híreről, hogy a bolgár békeküldöttek ideérkeztek volna, nem tudnak semmit. A küzdelemben ugyan szünet állott be, de a háborús operációk nem szünetelnek.

Belgrád, július 16. Venizelosz miniszterelnök ma reggel Monasztirba érkezett és folytatta útját Nis felé, ahová este nyolc órakor érkezik meg. Akkorára már ott lesz Pasics és Vukotics.

Pétervár, július 16. Sasonov külügyminiszter a szófiai orosz követ útján tudatta a bolgár kormányt, hogy a szerb és a görög miniszterelnökök tárgyalni fognak a békefeltételekről és felszólította Danev miniszterelnököt, hogy küldjön megbízottat erre a konferenciára. A román kormány is felszólítást kapott az orosz külügyminisztertől, hogy meghatalmazottja útján vegyen részt a nisi konferenciában. A román követ közölte a külügyminisztériumban, hogy Majorescu miniszterelnök részt fog venni Pasics és Venizelosz tanácskozásán és evégből Nisbe utazik.

Belgrád, július 16. Pasics és Venizelosz miniszterelnökök nem Nisben, hanem Üszkübben találkoznak. Venizelosz miniszterelnököt tegnap este Üszkübbe érkeztek nagy lelkesedéssel fogadta. Tiszteletére banket volt, amelyen Mihics tábornok a görög királyra, a görög hadseregére, valamint Venizelosz miniszterelnökre mondott pohárköszöntőt. Venizelosz miniszterelnök poharát Péter királyra és a szerb hadseregére üritette, mely utóbbi győzelmeivel ámulatba ejtette a világot. Pasics miniszterelnök ma délelőtt Üszkübbe érkezett.

Belgrád, július 16. Pasics miniszterelnök az éjszaka folyamán Üszküből visszatért. Üszkübben a három miniszterelnök teljes megegyezésre jutott. Hír szerint Bulgária megbízottja legközelebb Belgrádba érkezik.

Tárgyalnak a nagykövetek

London, július 16. A nagykövetek tegnapi tanácskozásán, amelyen Grey államtitkár elnökölt, megvitaták Albánia autonómiájának statumait, de ez a konferencia tényleges határozatokat nem hozott, csak a főbb irányelveket tisztázta. A nagykövetek még hétfőn ülést tartanak és aztán valószínűleg elnapolják a konferenciát.

London, július 16. A Reuter-ügynökség értesülése szerint a nagyköveti tanácskozmány hétfőn tartja legközelebbi ülését. A tegnapi ülésen Albánia kérdését tárgyalták. A hatalmak magatartása a mostani balkáni válság során nem került tárgyalásra. Bár tegnap nem jutottak döntésre az egyes tárgyak ügyében, az beszéltek, hogy a nagykövetek közötti nézeteltérések már sokkal csekélyebbek, mint régebben és hogy a nézetesere jogossá teszi azt a reményt, hogy az albániai statum és Epirus kérdése megoldható lesz, még mielőtt a diplomaták szabadságra mennének. A konferencia sürgős megbeszéléseinek tárgyát képezi az albán csendőrség kérdése, tekintettel a szerb és a montenegrói csapatok elvonulására. Ez ügyben többekkel szemben, akik az a nézetet vallják, hogy nem böles dolog Albániát védelem nélkül hagyni, — mások azt mondják, hogy a csendőrségnek külföldi tisztek vezetése mellett való szervezése sürgős ügy. Lépések történtek, hogy a svéd kormány küldjön ki csendőrségi nevelőket. Naqobb nehézségekkel találkozik az albániai statum kérdése. A statum ügyében többen nemzetközi ellenőrzést kívánnak oly terjedelemben, hogy ez illuzóriussá tenné Albánia függetlenségét valamely fejedelmi sarj uralma alatt. Az epiruszi határokat illetően még nem jutottak megegyezésre, de remélik, hogy az hamarosan létrejö és kielégíti majd az összes kívánalmakat. A monarchia, hír szerint, nem ellenzi Sir Edward Grey azon javaslatát, hogy a

határmegegyezés a néprajzi elv szerint történik, feltéve azt, hogy előzetesen megállapítják azt, hogy a határ a Siglos-foktól indul ki és hogy Albánia megkapja Koriczát. A monarchia álláspontja az, hogy a határ irányát a hatalmak állapítsák meg, a részleteket pedig műszaki bizottság határozza meg.

A bolgár kormány bukása

Danev lemondott

London, július 16. A „Times“ jelenti Szófiából, hogy a Danev-kormány beadta lemondását.

Páris, július 16. Hivatalos jelentés megerősíti azt a londoni táviratot, amely Szófiából érkezett oda a Danev-kormány lemondásáról. Ilyen körülmények között a Balkán-válság ismét bonyolódik, mert a Danev-kabinet már elfogadta azokat a feltételeket, amelyeket Oroszország ajánlott Szerbia és Görögország nevében és késznek nyilatkozott arra, hogy átengedi Romániának a követelt területet, a mennyiben a román csapatok beszüntetik az előnyomulást. Danev lemondása következtében ezek a megállapodások megdőlnék és új bonyodalmaktól lehet tartani.

Szófia, július 16. Félhivatalosan közlik, hogy a Danev-kormány tegnap este lemondott.

A bolgár sereg visszavonulása

Athén, július 16. (Athéni távirati ügynökség.) A Hestia című lap jelentése szerint a bolgárok feladva a Kreszna-szorosokat, Dubnicza felé vonulnak vissza.

Döntő osatára készül a bolgár sereg

Szófia, július 16. Danev lemondásából a bolgár nép azt sejtí, hogy a harctéren a bolgárokat nagy vereség érte. Az általános rémületet a katonai párt arra használja fel, hogy bujtogat. A kötetlen fegyverszünet előtt mindenáron döntő ütközetet akar provokálni. Szófiában a helyőrség nagyon jelentéktelen, ezért zavargásoktól tartanak. Danev és a miniszterek naponta fenyegető leveleket kapnak.

Pétervár, július 16. A táviró igazgatóság közlése szerint a Bulgáriával való távirati összeköttetés megszakadt.

Románia akciója

Jegyzék a nagyhatalmakhoz

Bukarest, július 16. A kormány a hatalmakhoz jegyzéket intézett, amelyben körvonalazza álláspontját a stratégiai határ és a Balkán-válság rendezése körül. Kijelenti a jegyzék, hogy Románia továbbmenő terveket nem sző és beéri azzal a területtel, amelyet a pétervári konferencia Romániának ítelt meg.

Bukarest, július 16. A kormány a külföldi román követekhez jegyzéket intézett, amelyben utasítja őket, hogy ismertessék a hatalmakkal Románia álláspontját az általános békekötés és a dobrudsai határ tekintetében. A jegyzék pontosan megállapítja a határrendezés céljából a topográfikus pontokat, hogy ezzel a hasztalan tárgyalásoknak elejét vegye.

Bukarest, július 16. A nagyhatalmakhoz intézett jegyzék csak a tartukaja-balcsiki határra való igényt jelenti be, de azt is kimondja, hogy a megszállt területeket addig katonai hatalmában tartja, míg a Balkánon a béke helyre nem áll.

A monarchia és Románia katonai egyezménye

Páris, július 16. A Figaro jelenti: Legközelebb lejár az a katonai konvenció, amelyet az osztrák-magyar monarchia Romániával kötött arra az esetre, ha Oroszország meglámadja valamelyiküket. A katonai egyezményt valószínűleg nem fogják megújítani.

A román képviselőház állásfoglalása

Bukarest, július 16. A parlament rendkívüli ülészakra gyűlt össze. Majorescu miniszterelnök királyi üzenetet olvasott fel, amely kijelenti, hogy a balkán háború várakozás elle-

nére ism
lyet Bul
ben. A k
kalmas
helyzetre
pozíciói
sítását j
ték és 2
tek a bo
ták egyk
ségessé
királyi i

Atl

azt közl
zött szö
megbiza
Konstan
gebb a k
Görögor
A Balká
változni
ellensuly
vetségét
kánon.

A ro

Bu

tik: A r

lépte a k

gár terü

Pá

szálltak

Rustesu

Buk

czeg érte

hadsereg

hocsát re

A

Bu

rály teg

Bu

nap este

hogy m

centrál

napra v

dulása

a trónor

kától, a

nai hida

hogy a

mulást r

Bu

volt a k

Ruszesu

A bolgá

yachtját

ajánlato

désére.

nem vá

szatát a

Szerbia

gyalna.

T

Ko

óraban

dés rati

Töröko

nem e

tartal

Ko

Efkia

nyeknel

követell

Maricza

Ko

sajtó til

nem en

határo

nére ismét kitört azon magatartás miatt, amelyet Bulgária tanúsított szövetségeseivel szemben. A kormány kénytelen volt megtenni az alkalmas intézkedéseket arra, hogy a balkáni új helyzetre való tekintettel Romániát megillető pozíciót megvédje. Az egész hadsereg mozgósítását június 20-án (6-naptár szerint) elrendelték és 28-án délelőtt a román csapatok átléptek a bolgár határon. A parlamentet azért hívták egybe, hogy a körülmények folytán szükségessé vált javaslatokat sürgősen elintézzék. A királyi üzenetet élénk tetszéssel fogadták.

Román—görög szövetség

Athén, július 16. A kormány lapjai ma azt közlik, hogy Görögország és Románia között szövetség készül. A román király fontos megbízatással külön követet küld Athénbe Konstantin királyhoz és a viszony már is melegebb a két állam között. Az Empros szerint Görögország szövetségre fog lépni Romániával. A Balkán politikai képe hamarosan meg fog változni, mert a görög—román államszövetség ellensúlyozni fogja a szláv balkán-államok szövetségét és ez biztosítja az egyensúlyt a Balkánon.

A román seregek előrenyomulása

Bukarest, július 16. Hivatalosan jelentik: A román hadsereg tegnap két ponton átlépte a Dunát és folytatja előrenyomulását bolgár területen. A hidverés hét óra alatt történt.

Páris, július 16. A románok tegnap megszállták Várnát. Hír szerint mára várható Rustersuk megszállása.

Bukarest, július 16. Henrik németalföldi herceg értesítette a bolgár kormányt, hogy a román hadseregnek nagy egészségügyi csapatkülönítményt bocsát rendelkezésére.

A román király a harostéren

Bukarest, július 16. Károly román király tegnap este a harostéren utazott.

Bukarest, július 16. Károly király tegnap este különvonaton elutazott Bukarestből, hogy meg szemlélje a Duna mentén koncentrált csapatokat. A király utazása hat napra van tervezve. Közvetlenül a vonat elindulása előtt a király sürgős táviratot kapott a trónörökösötől, mint a hadsereg főparancsnokától, aki jelenti, hogy a Dunán a nagy katonai hidat hét és fél óra alatt elkészítették és hogy a román csapatok megkezdték az átvonulást rajta a bolgár part felé.

Bukarest, július 16. Károly király jelen volt a hadseregnek a Dunán való átkelésénél. Ruszcsuk megszállása már csak órák krédése. A bolgárok hadihajóikat, köztük Ferdinánd yachtját is elsüllyesztették. A bulgár kormány ajánlatot tett a tartukaja-balcsiki vonal átengedésére, erre a bukaresti kormány eddig még nem válaszolt. Románia kerülni akarja a látogatást annak, mintha Bulgáriával titokban, Szerbia és Görögország megkerülésével tárgyalna.

Támadnak a törökök

Török ellenállás

Konstantinápoly, július 16. Az utolsó órában elhalasztották az előzetes békeszerződés ratifikációjának kicserélését Szerbia és Törökország között, mert, mint hírlik, még nem egyeztek meg a titkos pótljegyzőkönyv tartalmára vonatkozólag.

Konstantinápoly, július 16. A Tasviri Efkia szerint a minimuma azon engedelmeknek, amelyeket Törökország Bulgáriától követelhet, az, hogy a bolgár-török határ a Maricza folyó mentén legyen.

Konstantinápoly, július 16. A török sajtó tiltakozik az ellen, hogy a nagyhatalmak nem engedik a török sereget az Enosz—Midia határvonalon túl, holott Romániát nem gátolták abban, hogy rácsapjon a meggengült és szétvert bolgár seregre. A török sereg folytatja előnyomulását és a lovasság Haidarig jutott, amely már túl van az enosz—midiai vonalon.

Újjászervezik a török sereget

Bécs, július 16. Az Albanische Correspondenznek táviratozzák Konstantinápolyból: A török

hadsereg újjászervezése végett ismét több német tiszt fog jönni. A porta kérésére a német hadügyminiszterium egyelőre három magasrangú vezérkari tisztet jelölt ki, akik átveszik a lovasság, gyalogság és tüzérség újjászervezését. Mielvlt a Balkánon helyreáll a béke, egész sereg német tiszt fog belépni a török seregbe instruktorok gyanánt s egyidejűleg török tisztnek mennek Németországba.

Abdul Hamid előtérben

Páris, július 16. A Revue mai számában egy cikk jelenti meg Scheriff pasa tollából. Ez a cikk leplezi Said-Halim herceget, a jelenlegi nagyvezért, akinek állítólag az volna a szándéka, hogy az ifju-török komité segítségével Abdul Hamidot a trónra visszahelyezze. Said-Halim pasa — hír szerint — felkereste a detronizált szultán egyik fiát és elküldte hozzá azzal az üzenettel, hogy most, a zavaros viszonyok között feltétlenül számíthat rá.

Előrenyomulnak a törökök

Konstantinápoly, július 16. A hadsereg folytatja előrenyomulását. Az előrenyomulás három hadoszlopban történik. Egy kémlelő léghajó Cserkeszköjig jutott és megállapította, hogy a bolgár hadosztályok nagyon gyengék.

Konstantinápoly, július 16. A török hadsereg elérte Rodostót és Csorlut. A gyenge bolgár haderő ellenállás nélkül visszavonult. A porta vitája a nagyhatalmaknak azt a jogát, hogy Törökországot az Enosz—Midia vonalnál megállíthassák. Szerbiával a békét valószínűleg már csütörtökön meg fogják kötni.

Szófia, július 16. A török csapatok tegnap átlépték az Enosz—Midia vonalat és az innenső oldalán harmincz kilométernyire előre haladtak egészen Bunar Hisszar környékéig, anélkül, hogy ellentállásra találtak volna, miután erre felé nincsen bolgár katonaság. A keresztény lakosság menekül a törökök elől.

Török mészárlások

Konstantinápoly, július 16. Hír szerint a törökök Rodostóban a bolgárok elvonulása után számos örményt és görögöt lemészároltak. A mészárlásnak negyven ember esett áldozatul. Egy külföldi követ hadihajók kiküldését kérte. Az örmény patriarkátus panaszt emelt a portánál. A porta felszólította a hadsereg főparancsnokát, hogy induljon ebben az ügyben vizsgálatot.

A törökök fenyegetik Drinápolyt

Berlin, július 16. Konstantinápolyból jelentik, hogy a török sereg három hadoszlopban indult el a csataldzsi táborból nyugat és északnyugat felé. Mind a három csoport végcélja Drinápoly. Hír szerint az egyik hadoszlop előőrsei tegnap este már elérték Lüle-Burgaszt. A bolgárok kiűritették hadállásaikat.

Konstantinápoly, július 16. III azt híresztelik, hogy a bolgárok elhagyják Drinápolyt. A hidakat felégették.

Egy török aeroplan, amely kémszemlére szállott föl, azzal a jelentéssel jött vissza, hogy Cserkeszköjnél kisebb bolgár csapatokat látott.

London, július 16. A Reuter-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: Bár a hivatalos körök a határkérdésben, valamint az előnyomulás kérdésében tartózkodóan viselkednek, a Reuter-ügynökség levelezője mégis azt a pozitív felvilágosítást kapta, hogy a török kormány el van határozva arra, hogy egész Drinápolyig előre nyomul. Eltekintve ugyanis az anyagi előnyöktől, amelyeket egy bátor előnyomulás a mai helyzetben biztosítana, a sikeres előnyomulás a belső helyzetre is olyan hatást gyakorolna, amely a kormány helyzetét megszilárdítaná. Ezért azt hiszik, hogy a kalandot meg lehet kísérelni. Török körökben azt hiszik, hogy még azon kevésbé valószínűtlen esetben is, ha a hatalmak az Enosz-Midia határvonal érdekében nyomást gyakorolnának is, Törökország ragaszkodhat a Traczia részére adandó autonómiához. Eddig a hatalmak a török csapatozdatok miatt nem tettek lépéseket a portánál. Itteni körökben egyáltalában nem tartják valószínűnek a hatalmak közbelépését,

London, július 16. A Drinápolyhoz közelgő töröksereg eddig ellenállásra sehoh sem talált. A bolgárok Drinápolyt modern ágyúkkal szerelték fel, ami arra mutat, hogy a törökök aligha fogják az erős várát kardcsapás nélkül bevehetni. Nagy vérontásokra vannak elkészülve a törökök.

Lüle Burgász a törökök kezében

Róma, július 16. A Stefani-ügynökség szófiai jelentése szerint dr. Danev miniszterelnök közölte a hatalmak képviselőivel Kirkillissze kormányzójának táviratát, amely szerint a törökök Lüle Burgász pályaudvarát hatalmukba ejtették és Uzim Köprü felé nyomulnak előre, dr. Danev megkérte a hatalmakat, hogy Konstantinápolyban tegyék meg sürgősen a szükséges lépéseket, különös tekintettel arra, hogy a török-bolgár béke végleges.

Görög hóditások

Gyujtogatnak a görögök

Szaloniki, július 16. Szergesz városának a görögök által történt bevételé alkalmából előfordult gyujtogatások nagy dohányraktárakat és nagymennyiségű dohánykészleteket pusztítottak el. A kárvallott külföldi társaságok között a budapesti Herzog-czég is helyet foglal.

Győznek a görögök

Athén, július 16. A hadügyminiszter közlése szerint tegnap a görög csapatok szélső jobbszárnya a Szerres—Vrundi—Nevrokop melletti uton heves harcot folytatott az ellenséggel. A harc hajnalban kezdődött és este az ellenség teljes legyőzetésével ért véget. A bolgárok megerősített és tüzérség által védett pozícióikból kénytelenek voltak visszavonulni. Az ellenség tetemes veszteségeket szenvedett. A Dráma mellett vereséget szenvedett bolgárok a határ felé vonulnak vissza, utközben elhagyva fegyverüket és lőszerüket. Az újabb hivatalos jelentések szerint Doxatot lakosságát legnagyobb részét legyilkolták.

Orosz mozgósítási hírek

Orosz próbamozgósítás

Bukarest, július 16. Kisenev felől érkező utasok hírül hozták, hogy egész Besszarábiában megszüntették a vasuti teherszállítást, mert a vonatok csak katonaságot visznek. Az odesszai és kievi kormányzóságok területén a próbamozgósítás be van fejezve.

Orosz intervenczió

Konstantinápoly, július 16. Hír szerint a bolgár exarka Pétervárra utazik. Miklós czárt, hír szerint, az exarka Bulgária érdekében intervenczióra fogja felkérni.

Pétervár, július 16. A Rjecs jelentése szerint a szerb kormány a mai miniszterelnöki összejövetelről szóló közlésben azon óhajnak adott kifejezést, hogy Bulgária, amelynek érdekében Oroszország közvetítő szerepet vállalt, értesítsék arról, hogy teljes meghatalmazottját a közvetlen tárgyalások megkezdésére Nisben szívesen látják. Az orosz külügyminiszter haladék nélkül értesítette erről a bolgár kormányt. A bolgár kormánynak erre vonatkozó elhatározását még nem ismerik.

A pénzügyi helyzet

Nemzetközi konferencia

Páris, július 16. A jövő héten félbeszakítja tanácskozásait a nemzetközi pénzügyi konferencia a vári szünet miatt és csak szeptember második felében fog ismét összeülni.

Páris, július 16. A nemzetközi pénzügyi bizottság, amely tegnap albizottsági ülésen a koncessziókat tárgyalta, mai ülésen folytatta azon feltételek tárgyalását, amelyek mellett a balkáni államok helyet foglalhatnak Törökország helyén. A legközelebbi ülésen a vasuti szerződés kérdését tárgyalják. A bizottság mai albizottsági ülésen foglalkozott a görög delegáció által felállított kártalanítási követelésekkel az ellenségeskedések megkezdése előtt

lefoglalt görög hajókért. Azt a kérdést vitatták meg, helyes volna-e ezen kérdést döntő bíróság elé terjeszteni. A szerb delegáció által előterjesztett követeléseket holnap este fogja az albizottság tárgyalni.

Pénzavarban van Törökország

Konstantinápoly, július 16. Olyan nagy a pénzhiány, hogy a hadműveleteket sem lehet folytatni. A porta ismét pénzt keres a külföldi piacokon és megindultak a tárgyalások a berlini Deutsche Bankkal, hogy Törökország 20 millió márkát előlegelet kaphasson egy államkölcsönre.

Az árvízveszedelem

— Országos gyűjtést indítanak —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 16.

A zivataros időjárás — úgy látszik — kiűhögte magát, a kiáradt folyóknak apadását jelentgetik. A pusztító veszedelem így már lassankint megszűnik, lassankint visszatérnek medreikbe a megvadult folyók, ám a nyomor, amit a felhőszakadások, az árvizek okoztak, megmarad. Egvedül Szatmármegyében 120 ezer hold földet temetett el az árvíz, az ideai természettel együtt, tehát Magyarország árvizektől sújtott részei a legnagyobb nyomornak néznek elébe, ha csak a kormány és az ország népe segítségükre nem siet a koldusbotra jutott szerencsétlen véreinknek. Illetékes helyről történt kijelentés szerint az országos gyűjtést meg is indítják.

Tudósításainkat alább közöljük:

A vészhirek

Máramaroszigeti jelentés szerint a kedd estétől szerda reggelig tartó záportól Máramaros-megye folyói ismét kiáradtak és a folyók mellett levő községeket elöntötte a víz. Máramaroszigeten a Fuváros-utczát és a Bandszalgó-utczát ellepte a méteres víz. Julius tizedike óta nequedszer öntötte el az árvíz a vármegyét. A kár óriás.

Szatmári jelentés szerint a szatmármegyei gazdasági felügyelő három millió koronára teszi azt a kárt, amelyet a kiöntött Szamos, Tisza és Tur a vármegyében mintegy nyolcvanezer holdnyi területen okozott. A megyében megkezdődött a segítő akció, de sürgős államsegítségre is van szükség, mert a szerencsétlen községek nyomornak és inségnek néznek elébe.

A **szatmári csendőrség** ma tett jelentést a dércserzeni kerületi parancsnokságnak arról a szolgálatról, amelyet a csendőrök Szatmárnémetiben az árvíz idejében végeztek. A derék csendőrök Szatmár külterületén nyolcvannégy embernek az életét mentették meg a mauk élélenek kockázatásával, éjjel-nappal verejtékeztve küzdöttek az elemmel és csónakon, tutajon siettek a házakba szorult emberek megmentésére. A kimutatás szerint a csendőrök a többi között 40 tehenet, 28 lovat és 16 borjút mentettek meg.

Gyulafehérvári jelentés szerint egész nap de-vésű idő volt. A Maros egy méterrel apadt. A képviselőtestület ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a belügyminiszterhez fordul kormánysegélyért, a földművelésügyi miniszterhez erdőlegeltetési engedélyért, a pénzügyminiszterhez adók elengedéseért, illetve a behajtás korlátozásáért. Az orbántavi hatalmas vashidat, melyet százezrek árán röviddel ezelőtt építettek, miniszteri biztos vizsgálja, vajjon ki lehet-e javítani vagy föl kell-e robbantani.

Déváról jelentik, hogy a Maros által elöntött területekről tegnap este óta a víz lassankint apadt. A mai délelőtt folyamán a víz ismét növekedett. A Maros felső folyásáról újabb áradást jelentenek.

Dési jelentés szerint ma reggelre a víz mindennél apadni kezdett és a szamosvölgyi vasút igazgatósága ma hivatalos közleményben tudatta, hogy a Zsibó-nagybányai vonalon a forgalmi akadályt teljesen elhárították és további veszélytől tartani nem kell. A forgalom a vasut úgy ezen a vonalán, mint a Zsibó, Zilah, Sülelmed, Szilágyvesek közötti vonalon a mai naptól kezdve mind helyreállott.

Dicsőszentmártonból jelentik: A Kisküküllő völgyében az árvíz még soha nem észlelt magasságot ért el. Az egész völgy, vízváltástól vízváltásig egyetlen óriási tó. Dicsőszentmártonban több mint 50 ház romokban hever s egész utczerészeket kell kilakoltatni. A legnagyobb veszélynek van kitéve a vármegyei közkörház s főleg annak nagy elmebeteg osztálya, mert az épületeket a rohanó ár miatt nem lehet megközelíteni. A köztermekben az ágyak az ablakok magasságában usznak. A város már több éjszakán át teljes sötétségben van, mert a városi gázművek is víz alatt vannak. A

katasztrófális árvíz kiszámíthatatlan károkat okozott. A hatóságok minden elképzelhető eszközzel és erővel dolgoznak a pusztulás ellen. Báró Kemény Ákos főispán a megközelíthető községekben itt személyesen ellenőrzi az árvízvédelmi munkálatokat. A főispán elnöke alatt egy segélybizottság fáradoztatlanul munkálkodik. **Széplak, Héderfája, Ádamos és Királyfalva** községek vannak leginkább veszélyeztetve. Kiszámíthatatlan nagy a kár. A felső vidékről még mindig újabb áradásokat jelentenek.

Grázról jelentik: Gráz és környéke felett ma hatalmas égháboru vonult el. Két patak kilépett medréből és elárasztották a keleti városrészeket. A víz behatolt a lovassági kaszárnya istállóiba is, úgy hogy kénytelenek voltak a lovakat szabadon bocsátani. Egyes utcákon a víz egy méter magas volt. Számos pinczehelyiség víz alatt állott.

Gyilkol a villám

Hajduböszörményből jelentik: Tegnap délután 6 órakor hirtelen nagy zivatar támadt. Kiss Gábor bérlő tanuján arató emberek a zivatar előtt a tanvázba menekültek. Menekülés közben a villám közéjük csapott és agyonsütötte a bérlő 21 éves fiát és Kiss Pál Andris aratót, azonkívül Balog András aratómunkás sulvosan összeégett. Állapota reménytelen.

Debreczenből jelentik: Tegnap Bösörmény határában nagy zivatar volt, amelynek során a villám több helyütt lecsapott. Kiss László aratómunkást a villám a mezőn agyonsütötte s a vele dolgozó Gábor Antall megsebesítette.

A kormány segítsége

A földművelésügyi miniszteriumban a földművelésügyi kormány részéről következő felvilágosítókkal szolgáltak az árvízkárosultak megsegítésére várható kormányintézkedések felől:

— Az árvízokozta csapások által szükségessé váló intézkedésekkel a 11-én megtartott minisztertanács foglalkozott és annak rendeletéből egy bizottság alakult. Ez a bizottság a földművelésügyi miniszteriumban tegnap tartotta első ülését, amelyen a belügyminiszterium és a pénzügyminiszterium is képviselve volt. A bizottság elhatározásából a mai napon a földművelésügyi miniszteriumból nyolcz szakembert küldöttek le az árvíz-sújtotta vidékre, akikhez a kereskedelmi miniszterium szintén delegálta hasonló számban a szakembereit. Ezek a megbízottak helyszíni tapasztalatok alapján azonnal jelentést fognak tenni és egyuttal javaslatokat a lecsűrősebb és lecsúszásosabb teendők iránt. A megbízottakat már most felhatalmaztuk arra, hogy amennyiben szükségét látják, azonnal intézkedjenek a multhatatlanul szükséges élelmiszerek beszerzése és közlekedési akadályok elhárítása iránt. A bizottság tegnapi ülésén már jelentette báró Perényi Zsigmond belügyi államtitkár, hogy a belügyminiszterium a károsult vármegék részére az első segítő-összegeket már kiutaltványozta. Az adóvégrehajtások beszüntetése, valamint az augusztusi határidők elhalasztása iránt már tegnap megtörténtek az intézkedések. Rendelkezés történt, hogy az adóelengedések iránt való eljárás nem mint más alkalommal, kérvények útján kéressék, hanem az eljárást a károsultaknak a kérségei igazolásánál tett szóbeli bejelentése alapján is folytatathatják. Egvéként öröndetes, hogy a később érkező jelentések szerint kisebb a kár, mint amelyet az első jelentések jeleztek volt. Erdélyben különösen az állami utak pusztulása okoz az államnak nagyobb kárt. Ezeket ugyanis tavaly is megviselte az árvíz. A magyarországi vármegék közül Szatmárban legnagyobb a kár, ahol 120.000 hold földet öntött el az ár.

Az országos gyűjtés

A belügyminiszter az árvízkárosultak segélyezésével kapcsolatban részben már megtörtént, részben folyamatban lévő intézkedéseken kívül, mint a Magyar Távirati Iroda illetékes helyről jelentik, országos gyűjtés iránt is intézkedett. A belügyminiszterhez már a mai nap folyamán is érkeztek be adományok, így többek közt Kanitz Jaques, a Magyar Gázizzófény Részvénytársaság igazgatója a kisküküllői árvízkárosultak részére 1000 koronát adományozott, amelyet azonnal rendeltetési helyére juttattak.

A megszakadt forgalom

A m. kir. államvasutak jelentése szerint az összes forgalom szünetel a következő vonalrészekben: 1. a máramarosziget—kamara—nagybocskói h. é. vasuton, Nagybocskó—Gyergvánliget és Nagybocskó gyártelep között. 2. a szatmár—bikszádi h. é. vasuton, Bánfalu—Mártafürdő és Bikszád kö-

zött. 3. a nagykarolyi—somkúti h. é. vasuton, Barlafa és Pusztahidegkut állomások között. 4. A marosludas—besztercei h. é. vasuton, Gerlés és Beszterce állomások között. 5. A küllövölgyi h. é. vasuton, Küllőszeg és Parajd között. 6. A magyar délkeleti h. é. vasuton Marosillye és Hunyaddobra között. 7. A gyulaidei h. é. vasuton, Miske és Simonfalva állomások között.

A személyforgalom átszállással, a podgvászforgalom áthordással tartatik fenn a következő vonalrészekben: 1. A püspökkladány—körösmezői vonalon, Taraczköz és Hosszumező közt. 2. A szatmár—bikszádi h. é. vasuton, Avasújárás és Vámfalu-Máriavölgy fürdő közt. 3. A székely körvasuton Székelykocsárd és Marosvásárhely között. — Ezen a vonalon az 503. és 504. sz. gyorsvonatok III. osztályu utasokat is visznek és a föltételes megállóhelyeken is megállanak szükség szerint. 4. A mátra és körösvidéki egyesült h. é. vasutak kötegán—pusztahollói vonalán Körösmart és Tenke állomások között. A marosludas—besztercei h. é. vasutnak Marosludas—gerlési vonalán a 8771—8772. és a 8111—8114. sz. vonatok közlekedtetése egyelőre be van szüntetve.

A Máv. igazgatóságától vett értesítés szerint a gyulaidei h. é. vasut Miske és Vadász állomásai között árvíz okozta pályarongálás miatt a Miske—simonyifalvai vonalon további intézkedésig az összes forgalom szünetel. A forgalmat csak a Gyula—miskei vonalon tartják fenn.

A nagykaroly—somkúti h. é. vasut Erdőszáda—Pusztahidegkut állomásai között árvíz okozta föltétesuzamlás folytán és hidrongálás miatt az összes forgalmat beszüntették.

A Máv. igazgatóságától vett értesítés szerint a bosznia—hercegovinai orsz. vasutak Doboj—Tuzla—Siminhan vonalán fenállott forgalmi akadály elhárítatván, az összes forgalom most már a vasut összes vonalain felvétellett. A felvett áruk továbbbitandók.

A Székelykocsárd—marosvásárhelyi vonalon a személy-, podgvász- és gyorsforgalom folyó hó 14-iki 503. sz. vonattól kezdve háromszoros átszállással felvétellett. Gvorsáruk csak ötven kg.-ig szállíthatók át. Tekintettel a háromszoros átszállásra, csatlakozások Marosvásárhelyen és Székelykocsárdon nem biztosíthatók.

TÁVIRATOK

A kínai polgárháboru

Sanghai, július 16. Attól tartanak, hogy az északi és délkínai csapatok közti legutóbbi harcok második forradalom kezdetét jelentik. Megerősíti ezt az aggodalmat egy proklamáció, amelyet ma Nankingban tettek közzé és amely felszólítja Kiangszu tartomány összes csapatait, hogy egyesüljenek egy hadsereggé és büntessék meg Juansikkait.

Sanghai, július 16. A Jangce vidékéről eljelentmondó hírek érkeznek. Nanking tele van katonasággal. Tegnap proklamációt osztottak szét, amelyekben felszólítják a csapatokat, hogy induljanak Peking ellen. Az itteni és a délkínai csapatok Juansikkai páriján vannak. Pekingben nagy izgalom uralkodik azon hírek miatt, amelyek arról szólnak, hogy a déli csapatoknál japán tiszték működnek közre. Pekingben attól tartanak, hogy a küzdelmek hosszú ideig fognak tartani. Juansikkai úgy látszik el van határozva kiméletlen eljárásra és további csapatokat szándékozik a harcztérre küldeni. Az idegenek eddig sehol sem forognak vesélyben. A pukau vasut forgalma Santung és Kiangce között szünetel. A vasuti sineket ugyanis felszakították, hogy ezzel megakadályozzák az északi csapatok előnyomulását. A radikális lapok külön kiadásokban közlik, hogy számos város, a melyek a Jangcetől északra fekszenek, elszakadtak Pekingtől.

Peking, július 16. Chuomintang pártia Tenchunshan vezetése alatt Nankingban új forradalmat kezdett. A forradalom fészke a Hvei folyótól délre fekszik. A fölkelők elfoglalták Angina erődöt. A Tsinpu vasut déli vonala körül van zárva fölkelők által. Kiukan mellett a küzdelem tart.

Peking, július 16. Német forrásból származó híradás szerint a felkelők vezére egy japán agynaszádban japán tisztii egyenruhában a folyón fel-felé utazott.

Peking, július 16. A Kiukiang melletti harc az északi csapatok győzelmével folvik. Valószínű, hogy Oroszország és Japán maotartása között valamelyes összejáás va

látust a fe mert a né hozzájuk m támadnák, gondoskod

Kiangsi K czuán, Fur akariák pr ugyan, mar része Kiang lenül folyik redést szül mindenütt hogy a felk nak, táplálj közlelben tette Li Yu japán korn lentették, h

nek a peki ügyében, a ralgatta. A Azt mondj tást nem ig sértették m

kormány c militárista kálista vezé deritette, h nákat engeo biztonsága ezért egy lami bírósá közelebb m

vánóságára a dosítványt ezok 20 év körülménye ség 30 hav

mai kait: 1 július 4. Kr nap kel reg 51 perczko nyugszik éjj nem fogadn Muzem álla Erzsébet Mú (Nagymező- 9-1-ig, Mez zeum (Váro 10-12-ig, M delmi Muzeu szállítási osz ig. — Nyitv kiállítás az nyitva 9-4 a Könyves ző-utca 37- Muzem rég gyűjtemény 2-ig, Belépő

leg volt az Északi-Felfő Keleti-Felfő háza 52, Al sárhely 21 r dult, Orsov mérséklet 1 muma 31 C Botfalun, V déssel és he

kath. hitköz szegedi inté segélyt ador — Kir zsefnek, a évi sikeres n Ferencz Józ

Peking, július 16. A nankingi német konzulátust a felkelők körül fogják, valószínűleg azért, mert a németek Hankovban nemrég kiadtak két hozzájuk menekült felkelőt. Ha a konzulátust megtámadnák, a németek maguk fognak védelmükről gondoskodni.

Peking, július 16. (Reuter.) Hir szerint Kiangsi Kiangsu, Quai, Fukien, Kanton, Sze-czuán, Funan és Anhuai városok a függetlenséget akarják proklamálni. Egyesek, óvatosságot formában ugyan, már meg is tették ezt. Az északi csapatok egy része Kiangsiba indult, ahol a harc még eldöntetlenül folyik. A japánok magatartása nagy elkésztetést szül. A kínaiak azt hiszik, hogy a japánok mindenütt szítják a visszavonást. Az a körülmény, hogy a felkelők táborában japán tiszt tartózkodnak, táplálja ezt a gyűlöletet, az pedig, hogy a harc közelében japán hadihajó tartózkodik arra készítette Li Yuang Pung alelnököt, hogy tiltakozzék a japán kormánytól. A déli csapatok nyíltan kijelentették, hogy Japán segítséget ígért nekik.

A kínai lapok hivatalos nyilatkozatot követelnek a pekingi japán követ egy állítólagos beszéde ügyében, amelyben Yuansikkai kormányzatát bírálta. A japán követség nézete szerint ez nem áll. Azt mondják, hogy a japánok semmiféle támogatást nem ígértek a felkelőknek és egyébként sem sértették meg a semlegességet.

Az antimilitarista vezérek sorsa

Páris, július 16. Az Eclair tudni véli, hogy a kormány elhatározta, hogy az utóbbi időben antimilitarista üzemek miatt letartóztatott szindikalista vezéreket bíróság elé állítja. A vizsgálat kiderítette, hogy azok az üzemek, amelyekkel katonákat engedtelenségre akartak felbujtani, az állambiztonsága elleni merényletet képeznek. A kormány ezért úgy véli, hogy az üzemek elkövetői az állami bíróság elé állítandók, ahol a tárgyalást is legközelebb megtartják ebben az ügyben.

Páris, július 15. Etienne hadügyminiszter kivánságára a kamara a hadügyi javaslatokhoz módosítványt fogadott el, a mely kimondja az ujonczok 20 éves korhatárát és megengedi, hogy ha a körülmények nem szólnak ellene, hogy a legénység 30 havi szolgálat után elbocsáttassék.

UJDONSÁGOK

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, július 17. Római kath.: Elek hv. — Prot.: Elek. — Görög-orosz: július 4. Krétai András. — Zsidó: Thamusz 12. — A nap két reggel 4 óra 20 perczkor, nyugszik este 7 óra 51 perczkor. — A hold két este 8 óra 2 perczkor, nyugszik éjjel 2 óra 42 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig, Aquincumi Múzeum 9—4-ig, Erzsébet Múzeum 9—12-ig és 3—4-ig, Ernst Múzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Iparművészeti Múzeum 9—1-ig, Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig, Ráth Múzeum (Városligeti fasor) 10—4-ig, Széchenyi Múzeum 10—12-ig, M. kir. Kereskedelmi Múzeum külkereskedelmi Múzeum külkereskedelmi hírszolgálat és közszállítási osztály 9—2-ig, vám- és tarifaosztály 3—6-ig. — Nyitvalevő képtárak: Magyar Biedermayerek kiállítás az Ernst Múzeumban (Nagymező-utca 8.), nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. Állandó kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva egész nap. A Szépművészeti Múzeum régi képtára, nyitva 10—2-ig. A gróf Pálffy-gyűjtemény a Szépművészeti Múzeumban, nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs.

— **Időjárás.** Hazánkban változóan felhős, meleg volt az idő. Kisebb-nagyobb zivataros esők az Északi-Felföldön, az Alföld északkeleti részein, a Keleti-Felföldön és a Délvidéken voltak. (Bustyaháza 52, Aknaszlátina 34, Felsőyissó 31, Marosvásárhely 21 mm.) Kevés eső a Kis-Alföldön is előfordult, Orsováról pusztító jégesőt jelentettek. A hőmérséklet normális értékére emelkedett és maximuma 31 C. fok volt Orsován, minimuma 9 C. fok Botfalun. Változékony idő várható némi hősüléddel és helyenkint esővel vagy zivattal.

— **A király adományai.** A király a viszlói gör. kath. hitközségnek, a siketnémák és az ifjú vakok szegedi intézeteinek magánpénztárából kétszáz korona segélyt adományozott.

— **Királyi kitüntetés.** A király Petrovics Józsefnek, a kalocsai zárdaiskolák igazgatójának, sok évi sikeres működésével szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Tisza István felesége és az udvar.** Bécsben az udvarhoz közel álló körökben igen élénken foglalkoznak azzal a bánásmóddal, amelyben gróf Tisza István miniszterelnök felesége részesült az udvar részéről. Ischlben, ahova tudvalevően a férjét kísérte el. Nevezetesen az történt, hogy ma, amikor gróf Berchtold Lipót külügyminiszter volt Ischlben audiencián a királynál, az udvari ebédre meghívót kapott a külügyminiszter felesége is, míg hétfőn gróf Tisza Istvánné nem részesült ebben a kitüntetésben s a miniszterelnök egyedül vett részt a király ebédjén. Ez a megkülönböztetés adott alkalmat az udvari köröknek arra, hogy ebben Tisza Istvánné mellőztetését lássák s ma este egyes bécsi estilapok ki is élezték ezt a körülményt. Az eset Bécsben olyan nagy föltűnést keltett, hogy hivatalos részről illetékes magyarázatát is adják a dolognak. Eszerint Tisza audienciája alkalmával az ischli kastélyban nem tartózkodott a királyi ház egyvelen nőtagja sem s ilyenkor az udvari szertartás szerint nem hívnak meg hölgyeket az udvari ebédre. — míg ma két főhercegnő, köztük a király leánya, Mária Valéria főhercegnő, volt jelen s ezért a külügyminiszter feleségét is meghívhatták az udvari ebédre. Tehát csak etikett-kérdésen mult, hogy gróf Tisza Istvánné nem ehetett egy tálból a királyval. .. Igazán megnyugtató. ..

— **A császár veje életveszedelemben.** Rathenow jelentés szerint ma reggel, amikor Ernő Ágost braunschweig-luneburgi herceg, Vilmos császár veje huszárszázadával egy vasúti töltésen át akart kelni, épp arra közeledett a hollandi gyorsvonat és a sorompót mindkét oldalán épp akkor engedték le, amikor a herceg a síneken volt. Szerencsére a katonák azonnal észrevették a veszedelmet és a sorompót az utolsó pillanatban még sikerült felemelni, úgy hogy a herceg elhagyhatta a pályatestet közvetlenül, mielőtt a vonat arra elrobogott.

— **Angol királyi herceg házassága.** Londoni jelentés szerint Arthur connaughti herceg, a király unokatestvére, eljegyezte Fife hercegnőt, a király unokahugát. A vőlegény 30, a menyasszony 23 éves. Arthur herceg 1902 óta a 2. dragonyos-ezredben kapitány.

— **Orosz kitüntetések.** Az orosz czári tüzlőtözvétség azoknak a tüzlőtöltészeknek, akik a szentpétervári nemzetközi tüzlőtökongresszuson résztvettek megküldötte a belügyminisztérium utján Mária Pavlova nagyhercegnő nevében, a czár hozzájárulásával alapított ezüst díszéremt és díszoklevelet. A kitüntetésben Jalsovitzky Sándor miniszteri tanácsos, a tüzrendészeti osztály vezetője, Erdély Ernő győri és Papp Ferencz szegedi tüzlőtözparancsnok részesültek.

— **Uj ellenzéki napilap a vidéken.** A vidéki ellenzéki sajtó erősödéséről örömmel közlünk hírt. Egerben „Egri Naptó” czímen július 15-ével „függetlenségi és 48-as politikai napilap” indult meg. A derék ellenzéki újságot dr. Alföldi Dávid főszerkesztő és dr. Csépanyi László felelős szerkesztő vezérelték be a csatatűzbe.

— **Miskolcz város kulturpalotája.** Báró Szalay Imre, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatója Hüttl Dezső műépítéssel tegnap Miskolczra érkezett, hogy tárgyalásokat folytasson a város vezetőségével a kulturpalota ügyében. A kulturpalota építési bizottsága és a vendégek megtekintették a hatalmas méretű megfelelő telkeket. A palota, amely több százezer korona költséggel épül, az Avas-hegy ábanál, festői miliőben nyer elhelyezést. A munkálatokhoz a közel jövőben hozzáfognak.

— **Sikkasztó oláh lelkész.** Nagyszebeni jelentés szerint a nagyszebeni görög keleti konzisztórium állásától felfüggesztette a dédai görög keleti lelkészt, mert az egyházi vagyomból tízezer koronát a maga céljaira fordított.

— **A kémkedő osztrák mérnök.** Innsbrucki jelentés szerint Paier mérnök ügyében a vizsgálat be van fejezve. Kiderült, hogy a bűnös mérnök évek óta kémkedett egy idegen hatalom számára. Ő vezette az erdők építését az olasz-tiroli határon s így könnyen hozzájuthatott a vezérkari tervekhez, amelyeket azután felesége és legidősebbik fia útján elárulhatott. Redl ezredes bűnének felfedezése után a katonai hatóságoknak szemet szurt Paier nagy költségek s így kezdték figyelni. Rájöttek, hogy a mérnök Brunnbe küldte a tervké másolatát és felesége juttatta el a külföldi hatalom kormányához. Paierét férjével együtt letartóztatták, fia ellenben elmenekült és magával vitte a terhelő bizonyítékokat. A brünni lakásban 40.000 K-ról szóló takarékpénztári könyvet és vagyonterv ékszerket találtak. Paier leleplezett kémkedésével kapcsolatosan 11 czinkostársat fogtak el.

— **A dobsinai jégünnep elhalasztása.** A világhírű dobsinai jégbarlangban husz évvel ezelőtt, 1893-ban rendezték az első nyári jégünnepet és korcsolya-versenyt. Az évforduló emlékére az idén jubiláris ünnepet terveztek, amely azonban a kedvezőtlen időjárásra való tekintettel elmarad. A dobsinai jégbarlangot azonban az idei nyár kezdete óta is nagyszámban keresik fel úgy a hazai, mint a külföldi turisták, akik nem győznek eleget gyönyörködni a barlang csodálatos természeti szépségeiben. Dobsina városa, mint a barlang tulajdonosa, a közel jövőben nagyobb szabásu akciózt indít, hogy a barlang látogatottságát előmozdítsa. A barlang kezelését új bérlőre bizza és a barlang szállodájához új, kényelmes kocsiutat és gyalogjárót készíttet. Ezenkívül tervbe vette a barlang közelében új szálló építését is.

— **Huszárfőhadnagy a kurlal tanácsjegyzővel.** Pakson, a kis dunamenti városkában, ahol sok budapesti család nyaral most, izgalmas kardaffér történt tegnap délután dr. Kiczko Kálmán kuriai tanácsjegyző és Sárdy Tibor huszárfőhadnagy között. A főhadnagy Pakson tölti szabadságát, már itt van huzamosabb ideje, dr. Kiczko pedig csak néhány napja jött ide barátai körébe. Tegnap délben egy órakor megjelent a főhadnagy a Paksi Kereskedelmi Csarnok helyiségében, ahol Kiczko nagyobb társaságban ebédelt. A főhadnagy Kiczkót kihívatta a folyosóra és mikor a tanácsjegyző izgatottan kiment. Sárdy villámgyorsan kardot rántott és a következő pillanatban ezekkel a szavakkal:

— Majd meglátom, irsz-e még több levelet? — végigsujtolt a tanácsjegyzőn. Kiczko, akit karján, arczán és hátán értek a vágások, a csarnok helyiségébe menekült, s ott asztalokkal eltorlaszolta magát. A főhadnagy ezután nyugodtan eltávozott a csarnokból. Az affér előzményeiről annyit tudnak Pakson, hogy a tanácsjegyző, aki fiatal ember, sértő hanqu levelet írt a minap a főhadnagy nővérének. Hogy mi állott a levélben és mi adta az okot rá Kiczkonak, nem tudja senki.

— **A bécsi klerikális sajtóiroda megszűnt.** Bécsben ezelőtt két évvel alakult meg gazdag katolikus pénzemberek támogatásával egy nemzetközi katolikus távirati iroda, az Internationale unabhängige Telephonagentur. A lapiroda főleg a közép-európai klerikális lapokat akarta hirannyal el látni. A lap nem prosperált; hétszázezer korona passzívával zárta mérlegét és erre felszámolt.

— **A kolera-veszedelem.** Zágrábból jelentik a Mitroviczából jelzett kolera-ügyben megbetegedés ügyében az itteni bakteriológiai intézet megállapította a cholera asiaticát. A beteg Belgrádban lett rosszul. Onnan teherhajón érkezett Mitroviczába a beteg, aki hajómunkás. Ezen a megbetegedésen kívül újabbak Horvátország területén nem fordultak elő. Az a hír, hogy Zimonyban két kolera-megbetegedés történt, tévesnek bizonyult. A kormány intézkedéseire a hatóságok szigoruan keresztülvitték a járvány terjedésének megállítására szükséges intézkedéseket. A szerb parttal való csónakforgalmat beszüntették. A párisi konvenció értelmében az utasokat szigoruan ellenőrzik és orvosi felügyelet alá helyezik őket 5 napra. Elrendelték, hogy azon személyeket, akiknél a betegség tüneteit észlelik, tartsák vissza a határállomásokon és helyezték el őket az ottani járványkórházakba. Zimonyban és a többi határállomáson kellő számú orvos áll rendelkezésre. Az utasok orvosi vizsgálata és ellenőrzése teljes szigorral, de emellett a forgalom érdekeinek tekintetbe vételével folyik. A kormány egész sorát tette meg azon intézkedéseknek, amelyek a köztisztaság, az egészséges ivóvízzel való ellátás, az élelmiszerek tisztasága és érettsége, a járványkórházak felállítására és a betegek elkülönítése szempontjait szolgálják. Dr. Reichwein egészségügyi felügyelő és a kormány kiküldöttei Zimonyban tanácskozást folytattak a hatóság képviselőivel, amelyen elhatározták, hogy a csónakforgalom beszüntetésén kívül ideiglenesen beszüntetik a Zimony-belgrádi gőzösforgalmat is.

— **A salzburgiak játékbankja.** A puritán salzburgiakat egy merész ajánlattal nagyon felháborították. Salzburgi jelentés szerint egy vállalkozó társaság a városban nagyszabásu játékbankot akart alapítani a városi színházban. A lakosság élénken tiltakozik a tervbevetett játékbank ellen, (bár 50 évre évi 45 ezer korona bért ajánlottak fel) és ma este népgyűlést hívtak össze, melyen a közegtanács tagjai fogják kifejezni a lakosság tiltakozását.

— **Oroszországi orkán.** Odesszából jelentik, hogy borzasztó orkán vonult végig a városon és messze vidékeken a jekaterinoszlavi kormányzóságban. A ciklon házakat döntött föl, százakra megy a halottak és sebesültek száma, amit a szélvész megkimélt, elpusztítottak a kiáradt folyók. Több vasútvonalon az orkán és az árvíz elrombolta a töltést, vonatok siklottak ki.

— **Várady Zsigmond gazdasszonya.** Néhai Várady Zsigmondnak, az öngyilkossággal elpusztult országos nevével képviselőnek érdekes teremtés volt a gazdasszonya is. Várady Zsigmond végrendeletében is megemlékezett az öreg Orosz Emiliáról, akinek évi 400 korona járadékot is biztosított. Orosz Emília azóta Nagyváradon a Perczes-utca egyik kis házában lakott szűk udvari szobában. A házbellekkel csak ritkán érintkezett. Nem szerette az embereket, mert mindig attól félt, hogy valaki meglopja vagy kiforgatja vagyonából. Mert *elég szép vagyona* volt Orosz Emiliának. Évek hosszú során át szorgalmas munkájával körülbelül 10—15.000 koronát *quittált össze s ezt a pénzt nagyon féltette.* Többször emlegette is a házbellek előtt:

— Attól félek, hogy valaki kirabol és elveszi a vagyonomat... — Az utóbbi időben annyira ment félelme, hogy már a lakásából sem távozott. Napokig bezárkózva élt kis szobájában s egvedülű társa hűséges kutyája volt, akiben legjobban megbizott. *Vendt* kárpitos, akinél lakott, minden másodnapon az ablakon át adott be ételt a hatvanéves asszonynak, aki a falatokat megosztotta kutyájával. A házbellek beszéltek, hogy Orosz Emília mindig zsugori volt és csak kenyeret evett, ha a szomszédjaitól és házigazdájától nem kapott eleséget. A gazdagságával többször kérkedett és büszkén mutogatta gyönyörű fehérműt és takarékpénztári könyvét. Egy alkalommal pedig többek hallatára ezeket mondta: *Azé lesz minden vagyonom, aki lefojja a szememet.* — Ez volt Orosz Emília végrendelete. A mult hét csütörtökjén bezárkózott szobájába s három napja nem adott életjelet magáról. A házbelleknek gyanus volt, hogy Orosz Emília még csak ki sem jön a szobából. Szombaton délelőtt *Vendt* kárpitos benézett az ablakon s ott látta az ágyon mozdulatlanul feküdni az asszonyt. Felörték az ajtót és behatoltak a fülledt levegőjű szobába, ahonnan borzalmas szag áradt feléjük. Azonnal ablakot nyitottak, hogy levegő jöjjön a szobába. Orosz Emília rettenetes állapotban volt. Amikor hozzáléptek, még némi élet volt benne, de csakhamar meghalt. *Vendt* kárpitos fogta be az öreg asszony szemét. *Vendt* kárpitos az öreg asszony szobai végrendelete értelmében magához vette a takarékpénztári betétkönyvet és lezárta a nagyértékű ruhanemű tartalmazó szekrényeket.

— **Lezárt turógyár.** Miskolcraól jelentik: A rendőrség névtelen följelentés alapján megtudta, hogy Niedermann Herman titkosan turógyárat rendezett be. A rendőrség meglepte a gyárat, amely egészségtelen helyiségben van, az edényeket, gépeket piszkosoknak találták. Két nagy kocsi turót, amely már meg volt penészedve, elkoboztak és megsemmisítettek. A gyárat lezárták és tulajdonosa ellen megindították az eljárást.

— **Budapesti szélhámos elfogatása Berlinben.** A berlini rendőrség arról értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy ott elfogtak egy Braun Albert nevű embert, aki azt mondta, hogy budapesti születésű, harminczkilenc éves kereskedelmi utazó, az *Enqel* és *Breitner*-cégnél van alkalmazásban és Berlinben azért van, hogy nagyobb üzleti bevásárlást tegyen. Braun tegnap egy mulatóhelyen feltűnő módon dorbézolt és ezzel felkeltette a rendőrség gyanúját. Bevitték a kerületi kapitányságra. Minthogy hitetlen igazolni nem tudta magát, megküldötték Budapestre pontos személyi adatait és az újjelenomatát is. A budapesti főkapitányság megállapította, hogy az elfogott ember Beer Béla többszörösen rovvott multu gonosztevő, aki lopásért nyolczszor, csalásért kétszer és sikkasztásért háromszor volt már büntetve. Beer több nyelven beszél. Érdekes, hogy Beernek husz éve van elintézetlen ügye a budapesti főkapitánysággal. 1893-ban ugyanis beállított egy nagyobb budapesti bankvezetőhöz, amelynek viszonyaival ismerős volt, hamis irással igazolta, hogy egy marseillei bankár megbízottja és a cégétől harminczhétezer koronát vett fel. A rendőrség azóta nem tudta Beert elfogni. Most majd Berlinből Budapestre hozzák.

— **A Nádassy szinigazgató gyászja.** Nádassy József, a szabadkai színház igazgatóját tragikus gyászeset érte. Szabadkai jelentés szerint Nádassy József a szintársulatával jelenleg a nyári állomásán, Baján tart előadásokat. A szinigazgató Sándor nevű hetedik gimnazista fia tegnap délután négy óraker fordulni ment Koller Sándor iskola-társával. A Duna-ágban lévő fürdőbe mentek, Nádassy át akart uszni a tulsó partra, közben azonban görcsöket kapott és kiáltozni kezdett:

— Segítség, görcsöt kapott a lábam. Koller elment az uszmesterért, aki csónakon sietett a fuldokló segítségére. Mire azonban kihúzták a vízből, Nádassy Sándor már halott volt.

— **Egy olasz egyetemi tanár öngyilkossága.** Római jelentés szerint Lobello orvoskari dékán, a nápolyi egyetem kiváló aratómus tanára az éjjel föbeléte magát. Hátrahagyott levelében megírta, hogy gyógyíthatatlan rákbaja üldözi a halálba.

— **Gyujtogatás — játékból.** Ma este jelentették a tűzoltóknak, hogy a Petneházy-utca 76/a. szám alatt lévő Automobil Fuvarozó Részvénytársaság raktára és a Magyar Tözezsörö-gyár műhelye és raktára lángban áll. Amire a tűzoltók megérkeztek, a 40—45 méter hosszú fabódé és az előtte felhalmozott 10—12 vagon szalma hatalmas lánggal égett. Először csak a lokalizálásra lehetett gondolni, oltáshoz csak később fogtak. A kár körülbelül tizezer korona. Amikor a rendőri bizottság megérkezett a helyszínre, hogy megvizsgálja, mi okozta a tüzet, az ott lévő rendőrtisztviselő elé állt egy igen okos tekintetű kis fiucska:

— Rendőrbácsi — szolt, — én tudom, ki gyujtotta fel a szénát!

— Ki fiacska?

— Bánár Pista!

Aztán szépen kipakolt mindennel. Elmondotta, hogy Belán Bélának hívják és Bánár István társával, egy soffőr 5 esztendő kis fiával együtt játszadoztak. A kis Pistának kedve kerkedett „tüzijátékot” játszani. Pár szál gyujtót dobott a szalma közé, persze hamarosan lángba borult minden.

— Hát te mit csináltál? — fordult a fiúhoz a rendőrtisztviselő.

— Semmit! Homokot szórtam a tüzre, Pistát meg nyakon vertem. Aztán láttam, hogy a láng csak fel-felpattan, hát elszaladtam.

A rendőrség folytatja a vizsgálatot.

— **Érdekes természeti tünemény.** Róma közelében Fumone község szomszédságában a napokban rendkívül érdekes természeti tünemény történt: A festői szépségű híres *canteroni tó* vize hirtelen süllyedni kezdett és rövid egynéhány óra alatt teljesen eltűnt a tó közepén képződött kráterben. E jelenség a régebbi időkben már többször megisméltődött. Legutoljára 22 évvel ezelőtt tűnt el a tó vize és akkor a paraszlok bevetették a tó ágját és igen szépen nőtt a vetés, amikor hirtelen ismét előtört a víz, sőt még a halak is vissztértek és egészen a legutóbbi napokig igen jó jövedelmi forrásul szolgáltak a lakosságnak. A tóhoz ősrégi mondák fűződnek, amelyek szerint a tó vize mindannyiszor eltűnik, valahányszor ártatlan emberek halnak meg benne. Az idén hushagyó kedd éjszakáján kilencz fiú fuladt meg a tóban, amelynek vizét a szülők elátkozták. A lakosság most azt mondja, hogy az átok fogott a vizen, azért tűnt el. A kráter nyílása, amelyen át a víz eltűnt, négy méter területű és a vízzel együtt még a csónak is eltűnt, amelyivel a fiúk a vízbefutak. A tó medrét a víz eltűnése után rengeteg hal borította, amelyet a lakosok összefogtak és megölték, mielőtt amugy eipusztultak volna. A kráter nyílásából állandóan fojtószagú gázok ömlenek, ami azt bizonyítja, hogy a tó alatt egy időnkint működő vulkán terül el.

— **Az aradi fenegyerekek.** Az aradi főgimnázium igazgatóját, Burián Jánost és családját a minap egy sereg suhancz inzultálta. A gimnázium igazgatója ismételt panaszt tett a rendőrségnek, hogy a liceum előtt levő játéktéren állandóan nagy csapat inas garázdálkodik, noha a játéktér kizáróan az iskolai ifjúság részére van fenntartva. Az inasok megrongálták az ültetvényeket, durva szavakkal illették az arra sétáló nőket, időnkint csoportonként behúzódtak a liceum épületébe s ott is garázdálkodtak. Ugy látszik, a panasz nem sokat használt, mert vasárnap reggel a zápor elől a suhanczok egy csoportja ismét az iskola épületébe húzódtak, elfoglalták a fölépcsőt és botrányos ajt csaptak. Burián János igazgató családjával éppen távozóban volt hazulról. A lakásból kilépő társaságot a suhanczok körülfojták, durva szidalmakkal illették s leírhatatlan kifejezésekkel inzultálták. Az igazgató a feleségével sietve menekült a támadók elől s újabb följelentést tett a rendőrségnek, egyúttal kérte, hogy az iskola környékét legalább vasárnaponként rendőri felügyelet alá helyezték.

— **Befőttes és ugorkás üvegek** mesés olcsó árban kaphatók a Párisi Nagy Áruházban, Andrassy-ut 39. III. emelet lift. A tetőtérreazon naponta katonazene. Remek kilátás Budapest és környékére.

— **Tizenégyéves öngyilkos.** Haiduböszörményből jelentik: Nagy Márton 14 éves fiú ma reggel 7 óraker egy elbontott tanyaház dűledező falában levő szegre felakasztotta magát. Mire a közelben levők észrevették, már meghalt. A teljesen árva fiú tettének okát nem is sejtik, mert bátyja gondozásában jó dolga volt és az utolsó perczig vidáman viselkedett.

— **Megmérgezte a tanítónőjét.** Marburgban Gojcsics János kilencz éves elemi iskolai tanuló megakarta mérgezni tanítónőjét, Augusztincics Paulát, aki valamért megbüntette. *Farkastejet kevert tehat a tanítónő reggeliébe.* A tanítónő halálosan megbetegedett.

— **Öt koporsó egy sírban.** A biharmegyei Derna községben, sorjában elhelyezett öt koporsó fölött mondott búcsuztatót tegnap a pap, az egész családot siratták el a sírató asszonyok. Ramocsa János parasztagyazda, a felesége, az anyósa, két kis leánya: Flóri és Mari kerültek egyszerre közös sírban a sírhant alá. Nagy volt a falu részvéte, — a falu részvéte mindenkor nagy — de most a meghatottság mögött háborgó indulat feszkelődött, a sírató énekbe behördült egy-egy keserű zokszó: jobb is, ha elpusztul a szegény ember! Ezt pedig nem kell kivánni. A szegény embert az ág is huzza, a gép is kaszabolja, a bányá is elnyeli, az árvíz is elsodorja — az étel is megmérgezi. Két nap előtt még egészségtelen vergődött, veritékezett a család. Ramocsa János meg a felesége nehéz munkában voltak, hogy megkeressék a betevő falatot, a kenyeret. A legdrágább, a legnehezebben megszerezhető a szegény ember kenyere. Addig is, amíg az kisarjad a vitékből, ételről kellett gondoskodni a család számára. Ebben fött a feje a gazda anyósának, özvegy Kerekesi Lőrincznének, akit *gombát szedni* küldtek az erdőre. A szegény nép számára a gomba nem izeltő, tojásban sárgálló pompás nvalánkság, hanem a legkomolyabb étel, szinte második kenyér. Azért is hívják a nyirkos termék egyik fajtáját *kenyér-gombának*, amit nyersen is megesszük; egy másik fajtáját „*csirke-gombának*”, mert ennek a megsütéséhez már drága zsír dukál. Az öreg Kerekesiné ugy gondolta, hogy *nagy szerencsével járta az erdőt: teli kosár gombát vitt haza* s estére nagy lakomát eszta. A gomba mérgező volt. A lakoma után az egész család szörnyű kinokban felrengelt. A többit tudjuk. Színhely egy magyar falu Biharban: nincs orvos. Kocsit menesztettek dr. Kronfusz József gyári orvostól Felsődernára. Mikor az orvos megérkezett, *négy halottat talált.* Az öreg asszony, Kerekesiné pedig *haldoklott*, számára sem volt segítség, *pár óra múlva szintén meghalt.*

— **Vasutasors.** Hódáság állomáson Mészáros Antal fékező tolatás közben két kocsiütököz közé került. A szerencsétlen vasutast holtan húzták ki az ütöközök közül.

— **Nagy munkássztrájk.** Hamburgi jelentés szerint *hátezer* gyári munkás gyűlést tartott, amelyen a szakszervezet megbízottjai kijelentették, hogy nem ismerik el a munkabeszüntetést és *megtagadják a sztrájksegélyt.* A munkások *titkos szavazással döntöttek* a sztrájk fölött és *ötezerhátszáz munkás* százhusz szó ellen a sztrájk folytatása mellett foglalt állást.

— **Párhaj a tenger fenekén.** Londoni jelentés szerint szombaton a Wight-sziget közelében, tragikus esemény játszódtott le, ahol ez idő szerint fuvárlati munkákat végeznek. A két buvár: Edward Pattner és Allan Wells már hónapok óta elkezeredett vetélytársak, miután mind a ketten egy szép, fiatal leány kegyéért versengtek. Amikor a két buvárt skaphander-öltözetükben a tengerbe bocsátották, Pattner hevesen Wellsre vetette magát, előrelötte az öllönvében elrejtett kést és ellenfele melléne irányította, de a kés pengéje visszapatant az erős gummiszövetről. Elkezeredett harc fejlődött ki a vetélytársak közt, amíg végre Pattnernek sikerült ellenfelének *légzőcsövét késével kettévágni*, úgy hogy Wells megfuladt. Mikor Pattner felvonták, azonnal bevallotta tettét és letartóztatták.

— **Bolgár katonaszökevények Magyarországon.** Miskolcraól jelentik: A rendőrség ma egy bolgár katonát állított elő, aki az itt lakó bolgár keretnek tolmácsolása útján azt vallotta, hogy Petroff Tódornak hívják, Vidjében szolgált. Tizedikén a háboruba kellett volna mennie, de ötdömágával megszökött. A Dunán Orsovaig jutottak, ahol a határrendőrség feltartóztatta őket. Öt Miskolcra küldték, miután kijelentette, hogy itt akar maradni. Petroff most a bolgár keretseknél lakik.

— **A „riasztó dugók” szállítási tilalma.** Daczára a fennálló tilalomnak, amely a robbanó anyagokat a postai szállítástól kizárja, újabb tömegesen kerültek feladásra az ugynevezett robbanó dugók, melyeket a kerékpárosok használnak. Megtörtént, hogy ilyen csomag az egyik hivatalban felrobbant s csak a véletlennek köszönhető, hogy nagyobb kárt nem idézett elő. Ennek következtében a kereskedelmi miniszter figyelmezteti a postahivatalokat, hogy ilyen riasztó dugókat tartalmazó küldeményeket szállításra el ne fogadjanak.

— **Kérelem.** Egy szegény szerencsétlen beteg varrónő, akitől az élet, a tulfeszített munka elrabolta az egészséget, fordul az olvasók meleg szívéhez. Az a kívánsága, hogy pár fillérrel tegyék lehetővé, hogy vidékre utazhasson, ahol talán egészsége majd helyre áll. Szives adományokat P. J. címen továbbít a kiadóhivatal.

— **Eg**
helyen tra
vármegyei
pokban vé
tolyát. Al
figyelmezt
elsült a fe
furódott.
ban a kör
segíteni, k
ták, ahol
lomra.

— **Ör**
fürdőn izg
boly Bizek
érkezett a
kórházba s

— **Ha**
nagy részv
zából Kós
tragikus k
Temetésén
tisztikara,
továbbá dr
jegyző és r
plébános f
tást, mely
nyugalomra
izgalmat k
lámadt ros
telle cszmé

— **A v**
tik: A kato
tóságnak, h
legény tifus
fekszik. A v
tőzés a hon
Malom-utca
ered. E ház
dett tifuszba
ratta és szé
vábterjedés

— **Meg**
tik: A Lejk
elkövetett b
hajdusámsor
örörmester
a Szabó-esa
elvette és ö
család hat t

— **Ren**
ség letartózt
szolgát, aki
az interurbán
nát sikkaszt
Rezső husz
czukorkakere
ellopott és a
tartóztatta t
multu napsz
nélkül hagy
érték és leta
a Városliget
Gottlieb Jón
súlyos sérül
ték. — Teg
egy kétfogat
zennyolcz év
szenvedett. A

— **Hal**
Schiller Amá
psten.

— **Özv. Zic**
ma este 6
halt. A bes
óráker lesz
délután 10 ó
elhunytt gróf
induló gyors
óráker érke
dul a gyors
Dr. Hor
kórház rend
éves korában
keresztül ked
vostársadalm
nővéren kivü
metése pént
ház-utca 23.

— **Katona**
Szegeden me
Várossy
polgára, 85
Sima Ist
gyűlési képv
halt.

— **Karamat**
tőja és volt
betegség után
képviselet eg
tartozott.

— **x Fodor**
szám alatt
szertelt torna
gyermektor

— **Egy uriaszony halálos balesete.** Váguj-helyen tragikus baleset történt. Dr. Szatmáry István vármegyei főjegyző felesége, Csejkegy Irma a napokban véletlenül kezébe vette férje browning-pisztolyát. Abban a pillanatban, mikor a főjegyző figyelmeztette feleségét, hogy tegye le a revolvert, elsült a fegyver s a golyó a fiatal asszony mellébe furódott. A szerencsétlenül járt uriaszonyt nyomban a kórházba szállították, de nem lehetett rajta segíteni, kiszenvedett. A halottat Csejkegyre szállították, ahol a családi sírboltban helyezték nyugalomra.

— **Örjüngő fürdővendég.** A tencsén-telepizsi fürdőn izgalmas eset történt. Hirtelen kitört a téboly Bizék Károly pilzeni kereskedőn, aki nemrég érkezett a fürdőre kurahasználatra. A brünni elme-kórházba szállították.

— **Halál a temetésen.** Ma délután temették el nagy részvét mellett a kerepesi temető halottas-házából Kósa Rezsőné, Buczászky Gizellát, az oly tragikus körülmények között elhunyt uriaszonyt. Temetésén megjelent a Szent István-Társulat egész tisztikara, élén Erdőssy Károly vezérigazgatóval, továbbá dr. Buczászky Bertalan fővárosi tanácsjegyző és nagy gyászoló közönség. A krisztinavárosi plébános fényes segédlettel végezte a gyászszertartást, mely után a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra az elhunytat. A végtisztességen nagy izgalmat keltett özvegy Fehér Gábornénak hirtelen támadt rosszullete. A folyosóra vitték, ahol elvesztette eszméletét és nem sokára kiszenvedett.

— **A veszedelmes kút.** Székesfehérvárról jelentik: A katonai hatóság ma jelentést tett a városi hatóságnak, hogy egy honvédmester és két honvédközlény tifuszban megbetegedett és a katonai kórházban fekszik. A városi hatóság megállapította, hogy a fertőzés a honvédlaktanya közvetlen szomszédságában, a Malom-utca 3. számú ház udvarán levő kút vizétől ered. E ház tulajdonosának a kocsisia is megbetegedett tifuszban. A hatóság a veszedelmes kút lezárta és széleskörű intézkedéseket tett a betegség továbbterjedésének megakadályozására.

— **Megtámadott csendőr.** Debreczenből jelentik: A Lefkóvits Béla hajdusámsóni kereskedő kárára elkövetett betöréssel az oltani csendőrség Szabó Antal hajdusámsóni lakost gyanúsította. Gulyás József csendőrmester elment Szabóékhoz, hogy kihallgassa őket, a Szabó-család azonban rárohant, leteperzte, fegyverét elvette és össze-vissza verte. A csendőrök a Szabó-család hat tagját letartóztatták.

— **Rendőri hírek.** Elfogott tolvajok. A rendőrség letartóztatta Plichta Géza huszonhat éves hivataloszlót, aki Lipner Ede gabonatözsdei telefonkezelőtől az interurbán-díjak beszédese alkalmazásával kétezer koronát sikasztott. — A rendőrség letartóztatta Fulner Rezső husz éves asztalossegédét, aki Sclinger Mór cukorkakereskedőtől hétszáz korona értékű cukorkát ellopott és azt a ligetben eladta. — A rendőrség letartóztatta Kalapka János harmincz négy éves rovtöltelű napszámot, aki már régebbi idő óta a felügyelet nélkül hagyott kézikocsikat lopkodta. Tegnap tetten érték és letartóztatták. — **Elgázolások.** Tegnap délután a Városligetben egy kétfogatu teherkocsi elgázolta Gottlieb Jónásné nyolczvannégy éves magánzónót, aki súlyos sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházba vitték. — Tegnap este a Hermína-ut és István-ut sarkán egy kétfogatu teherkocsi elgázolta Csicsaja János tizennyolcz éves napszámot. Eleteszélyes sérüléseket szenvedett. A Bethesda-kórházban ápolják.

— **Halálozás.** Özv. csicseri Grosz Ádammé Schiller Amália, életének 64 évében, elhunyt Budapesten.

Özv. Zichy Nándorné, szül. Zichy Lidia grófnő, ma este 6 órakor Szeitovszky-téri palotájában meghalt. A beszentelés holnap, csütörtökön, délután 4 órakor lesz a palotában, a temetés pedig pénteken délelőtt 10 órakor a dunaudonvi családi sírboltban. Az elhunyt grófnőt péntek reggel a keleti pályaudvarról induló gyorsvonattal szállítják Adonyba, ahová kilencz órakor érkezik meg a vonat. Visszafelé 1/21 órakor indul a gyorsvonat és 2 órakor ér Budapestre.

Dr. Horovitz Géza, a Ferencz József kereskedelmi kórház rendelő-orsvosa, szerdán délben Budapesten, 41 éves korában váratlanul meghalt. Az elhunyt 16 éves kereszttül kedvelt és tevékeny tagja volt a fővárosi orvos-társadalmának s halála a mélyen sújtott anyán és nővéren kívül széles körben kelt őszinte részvétet. Temetése pénteken délután 1/25 órakor lesz a Népszínház-utca 23. szám alatt levő gyászházból.

Katona Dezsőné Remess Ilona, 19 éves korában, Szegeden meghalt.

Várossy Vilmos, Arad város egyik érdemes, régi polgára, 85 éves korában, Aradon meghalt.

Sima István, néhai Sima Ferencz szentesi országgyűlési képviselő fia, 23 éves korában, Szentesen meghalt.

Karamat János, a zimonyi takarékpénztár igazgatója és volt orsz. képviselő, ma Budapesten rövid betegség után meghalt. A simanovcei választókerületet képviselte egykor és a volt horvát kormányvártóhoz tartozott.

x Fodor-féle vívóterem a Kóronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

x Nyaralásánál ne felejtse el, hogy a valódi Palma-kaucuk cipősarok kiméli idegeit, kellemessé és könnyeddé teszi járását és tartóssá és elegánsá cipőjét.

Amikor a nők választójoggal birnak

Páris, július 15.

Alig telt el néhány év azóta, hogy a nők választójogi harcza megindult, de már ez alatt a rövid idő alatt is különösen az utóbbi időben nagy port vert fel ez a mozgalom. Míg azokban az államokban, hol a nők még jogokkal nem birnak, a legnagyobb küzdelmet fejtenek ki azok megszerzése körül, addig a politikailag jogozott nők rendesen semmibe sem veszik és nem gyakorolják törvényadta jogaikat.

A norvég storting alig egy éve elfogadta egyhangulag az asszonyok általános választójogáról szóló javaslatot. A nők azelőtt is rendelkeztek norvégiában politikai jogokkal, de csak korlátoltan cenzusos alapon. Csakis az volt választó, aki maga vagy akinek a férje városokban 400, falvakban pedig 300 korona adót fizetett. A storting új határozata norvég honpolgársághoz, 25 évhez és 5 évi ugyanazon városban való tartózkodáshoz köti a választójogot. Eddig 300.000 nő volt választó Norvégiában, ez a szám most 225.000-rel emelkedett, ugy, hogy a nő választók száma ma huszonötezerrel túlhaladja a férfi választók számát.

Ennek ellenére a norvég nők legkevésbé sem elbizakodottak vagy követelőzők. Így például a közel múltban a szocialisták egy törvényjavaslatot terjesztettek be, mely a korhatárt huszonöt évről huszonegyre szállította volna le. Ez a javaslat alkalmat adott volna arra, hogy a nők egy olyan stortinget válasszanak, melyben az asszonyok nagy majoritással rendelkeznének. És mégis a javaslat ellen a feministák keltek ki legjobban s az ő fellépésük hatása alatt vetette el a storting a javaslatot.

Ugyanezt a politikai visszahuzódást, melyet a norvég nők tudatosan és célszerűségből tesznek, az új-seelandi nők nemtörődömségből és hanyagságból teszik. A párisi „Intransigeant” egyik munkatársa a napokban egy átutazó új-seelandi nővel, ki hazájában nagy szerepet játszik, beszélgetést folytatott, melynek során érdekes megvilágításba alakul ki előttünk az új-seelandi nők politikai felfogása és működése.

— Minden új-seelandi nő, mihelyest betölti 21-ik évét, a politikai jogok birtokába lép. Eleinte szorgalmasan is szavaztak a nők, de ez a buzgóság egyre jobban csökkent. Ami kezdetben jog és dicsőség volt, az ma csak teher és kötelesség.

— Nem mondom férjeik, vagy szüleik kívánására megteszik, hogy szavaznak, de ezt is csak abban az esetben, ha minden kényelmüket biztosítják. Kocsival kell értük menni és megkövetelik, hogy kocsival is vigyék haza őket. Ellenkező esetben nem szavaznak.

— Egyetlen egy esetben volt a nőknek egy saját maguk által kandidált jelöltjük Chanterburyban. Az illetőt Mr. Bettfordnak hívták, nem volt több, mint huszonöt éves. Daliás természetű, szép férfi volt, kinek hangja is kellemes, behizelgő. A nők nagy többséggel küldték a parlamentbe. De azután csakhamar jött a nagy kiábrándulás. Bettford a parlamentben lépten-nyomon sületlenségeket beszélt és kompromittálta kerületét. Azóta a chanterbury-i kerületben sem gyakorolják jogaikat az asszonyok.

— Különbö az utóbbi hetekben Angliában voltam és láttam, midőn Miss Davison a király lova előtt a halálba rohant. Eldobta az életét a választójogért. Pedig ha Angliában megszerzik a nők ezt a jogot, éppen úgy tesznek vele majd, mint Új-Seelandban, nem törődnek vele, nem használják sohasem.

Az érdekes beszélgetés annál is becsesebb, mert az új-seelandi asszony nyilatkozata ismét meggyőzött mindenkit arról az örök igazságról, hogy az emberek csak azért törnek magukat, ami nincs meg, de ha megszerzik, azontul már nem is törődnek többet vele.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Debreczen—Mezeyé.** Debreczenből jelentik: A városi színügyi bizottság ma tartott ülésében elhatározta, hogy a városi közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a színházat Mezey mint egyetlen pályázónak adja ki, a ki a pályázati feltételeknek megfelelő ajánlatot nyújtott be.

(*) **A stagionek sorsa.** Az Országos Színészegyesület tanácsa az elmúlt színházi évben több stagione engedély kiadását javasolta a kultuszminiszteriumnak, amely a javaslat alapján meg is adta az engedélyt Könyves Jenő, Hídvégi Ernő és Szabados László színigazgatóknak. A két utóbbi igazgató állandóan küzdött a megélhetésért és igen nehezen tudták fentartani társulataikat. A Színészegyesület tanácsa a koncesszió-tárgyalások alkalmával foglalkozott ezekkel a panaszokkal és vonatkozott új engedélyt adni Könyvesnek. Hosszas vita után úgy döntöttek, hogy Könyvesnek azzal a megszorítással adják ki az engedélyt, hogy a fővárosi színházak újdonságait egy éven belül nem szabad bemutatnia. Az igazgató természetesen tiltakozik e jogtalan és mindenek felett művészietlen kikötés ellen, amely megbénítaná társulatának működését.

(*) **Gaston La Touche meghalt.** Gaston La Touche, a hírneves festő, aki a tizennyolczadik század festészetének varázsát támasztotta fel újra, aki a szürke, prózai, nem lelkesülő Páris új Boucher vagy Lancreije akart lenni, váratlanul sikertelen vakbéloperáció következtében meghalt. Manetnek ez a hírneves növendéke, aki 1874-ben a „Salon”-ban egy pompás skulpturájával tűnt fel és aki ezután teljesen a bibliai festészetre adta magát, két évtized óta a legelőkelőbb és legötletesebb piktor a francia genrefestészetnek. Dekoratív festményei a legéletteljesebbek voltak. XIV. Lajos Versaillesja, Bergéres és Fauneja szépség és művészet dolgában vetekednek egymással. La Touche festésze közel sem olyan felszines, mint azt a sujtjeiből egyesek kimagaráznák. Pompás technikai volt, rajzkészsége pedig felette elsőrangú. Az amerikaiak rajongták képeiért. És most halála gyászba borította híveit. Az a meszeszerű palotája, mely Saint-Clouban erdőben, virágok között állott és amelyet oly szívesen kerestek fel Poincaré, Rostand és Páris előkelőségei, gyászban áll. Bernárdnak Rómába való meghívás folytán érte a legnagyobb elismerés, akkor vette ugyanis át a Salon des Beaux-Arts festészeti osztályának igazgatását.

(*) **Vajda János siremléke.** Tizennyolcz esztendeje nyugszik a kerepesi temetőben jeltelen sírban Petőfi kortársa, Vajda János költő, a Kiszfaludy Társaság legrégebbi tagja. Mindjárt halála után gyűjtést indított a siremlékére Naqy Miklós, a Vasárnapi Ujság egykori szerkesztője, de mindaddig, a kamatokkal együtt, csak ezerkétszáz korona van együtt erre a célra az Első Magyar Biztosító-Társaságnál. Mivel pedig kilátás sincs már rá, hogy a siremlékre szánt ezen összeg a kamatokon kívül szaporodni fog s a költő sírja. Isten tudja meddig, jeltelen maradna, a Kiszfaludy Társaság elnökéhez, Beöthy Zsolthoz beadványt intézett a Kulatár siremlék-vállalat, hogy a hazafias célra való tekintettel, hajlandó a meglévő összegből is monumentális siremléket készíteni Vajda Jánosnak elsőrangú szobrászművész tervezésében s ha erre a megbízást augusztusig megkapják, október végére elkészülne a zsíri elé bocsátandó emlék és Halottak napján lehetne leplezni azt.

(*) **Betiltott Moliere.** A japán császárság egész területére betiltották Moliere összes darabjainak az előadását azzal a megokolással, hogy Moliere „veszedelmes anarchista” s minden áron meg kell akadályozni, hogy káros hatással legyen a japán közönségre. Ez az intézkedés annál is feltűnőbb, mert különben a japán cenzura nagyon türelmes még a legmodernebb litteratura termékeivel szemben is, pedig azoknak igazán édes-keves közülük van a régi japán tradíciókhoz. Nemcsak európai vendégtársulatok játszottak modern drámákat, de a japán színházak műsorában is szóhoz jutott az európai dráma: Shakespearetől Ibsenig és Gerhardt Hauptmannig. Ibsent minden akadály nélkül átengedte a cenzura. Moliere-rel szemben azonban komoly kifogásai vannak. S így Moliere-t száműzték Japánból.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

⊙ **Az aviatika áldozata.** Jüterbohból táviratfozzák: Stoll hadnagy aviatikus tegnap este 8 órakor leszállás közben 10 méter magasságból lezuhant, mert készüléke beleakadt egy fa lombiaiba. A súlyosan megsbesült tisztet a helyorségi kórházba vitték, ahol az éjjel behalt sebeibe. Utasa, egy ártiszt, sértetlen maradt.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A lenézett amerikai magyarság.** *Pelényi János*, a clevelandi osztrák-magyar konzul előterjesztést intézett a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségéhez, melyben az Amerikában élő magyarság helyesebb megítélésének érdekében két angol nyelvű könyv megírását és kiadását javasolja. A konzul szerint ugyanis az amerikaiak lenézik a magyar bevándorlókat és nem kívánatos elemnek tartja őket, kicsinylő, megvető kifejezésekkel beszélnek róluk. Ennek a következménye azután az, hogy az ott letelepült magyarok, de különösen utódaik szegyenleni kezdik magyar voltukat és igen sok esetben letagadják azt. Ily módon számosan elvesznek a magyar nemzeti érzés és együvértartozás kötelékéből. *Pelényi* az amerikai magyarság helyzetének és tekintélyének javítására kereszttől akarja vinni a New-Yorkban megjelenő Amerikai Magyar Népszava főszerkesztőjének, *Berkó Gézá*nak az eszméjét, hogy az amerikai iskolák használatára irassanak egy magyar történelmet angolul, amelyben be kell mutatni az emigráns magyarok dicső magatartását az Unió válságos napjaiban vívott küzdelmekben, továbbá foglalkozni Kossuth Lajosnak az amerikaiak előtt még ma is emlékeztető alakjával. Szóval az egykori politikai emigráció emlékeit segítségül kellene hívni a mai gazdasági emigráció elemeinek helyesebb megítélésére. „Tünjék ki a műből — írja a konzul — hogy a magyar bevándorló épp oly áldozatkész új hazájáért, mint aminő hű régi hazájához.” A Főfelügyelőség *Pelényi* János javaslatát örömmel fogadta s azt rövidesen megvalósítja.

* **Bányakutatás.** A Kőpecz vidéki gazdag szénterületeken a M. Kir. Földtani Intézet, illetőleg a földművelésügyi miniszter megbízásából számos geológus bányageológiai felvételeket végez. A nyár folyamán *Bánai* János tanár, *Böckh* Hugó és *Vitális* István főiskolai tanárok, dr. *Papp* Simon, dr. *Lőw* Márton, dr. *Xantus* János, dr. *Wachner* Henrik és dr. *Pálffy* Mór m. kir. főgeológus eszközökkel bányageológiai felvételeket.

* **A Természettudományi Társulathól.** A Természettudományi Társulat választmányának nyári szünelével egyetemben a társulat könyvtára is zárva van. A könyvtár helyiségeit alapos tisztogatás után augusztusban nyitják meg a tagoknak.

* **A Nyugat** Ignótus, Adv Endre és Fenyő Miksa szerkesztésében megjelenő szépirodalmi folyóirat 1913. évi július hó 16-iki 14-ik száma a következő igen érdekes tartalommal jelent meg: Szabó Ervin: Czim nélkül. Boross László: A nemzeti és nemzetiségi kérdés II. Térey Sándor: Csukott szoba (Vers.) Barta Lajos: A Maeskaugban (Novella.) Fürst Milán: Epilógus (Vers.) Laczkó Géza: Német maszlag, török áfium (Regény XIV.) Szabó Dezső: A magyar protestánsizmus problémája. Kaffka Margit: Versek. Ignótus: A politika mögüll. Adv Endre: Versek. Femes Beek Vilmos: Relief-vázlat. Figyelő: Schöpplin Aladár: Szini Gyula: A rózsaszínű hó. Szabó Dezső: Rochefort. Fenyő Miksa: Casanova levelei. Barta Lajos: Antal Gézané: Tul a palotákon. Csécsy Imre: Erdélyi (Aradi) Victor: Catarina, doamna noastra. Nagy Lajos: Upton Sinclair: Az elitelt. Disputa: Ignótus: Töke. A Nyugat hírei.

* **„Magyarország helyzete.”** *Deme* Károly, a kolozsvári állami polgári iskola igazgatója, „Magyarország helyzete” című könyvére előfizetési felhívást bocsátott ki. Foglalkozni fog a szerző ebben a könyvében hazánk politikai, tanügyi, gazdasági és számos egyéb társadalmi kérdésével, tehát azzal a helyzettel, melyben Magyarország jelenleg van és azzal, amelyet a jövőre nézve meg kell teremtenünk, hogy a fenyegető veszedelmeket még idejekorán kikerülhessük, állami egységünk megvédhessük, azoknak a nagy átalakulásoknak idejére pedig, amelyek előtt Európa áll, a magyar királyságnak megfelelő súlyt és befolyást biztosíthassunk. A könyv Kolozsvárott, a szerző kiadásában, csinos vászonkötésben fog megjelenni. Ára a szerzőnél megrendelve 3 korona, bolti ára 3 korona 50 fillér lesz.

Nyiltér

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Budapest-Lipótvárosi
Takarékpénztár r. t.

üzleti helyiségeit

V. Váci-körút 36-38. sz. a.
épület székébe helyezte át.Ajánlja tűz- és betörésmentes pánccsokozókat
(Safe Deposit), elfogad betéteket a legkedvezőbb
kamatotzatás mellett, lezárástól váltókat,
előleget nyújt értékpapírokra, vesz és elad
értékpapírokat, kiállít hitelleveleket stb. stb.

KÖZIGAZGATÁS

Jegyzői otthon és iroda

Budapest, július 16.

Sokszor és nem alaptalanul vádoltuk meg az országos jegyzőegyesület elnökségét, hogy nem csak a kar egyetemes érdekei ellen követ el helyrehozhatatlan és így meg nem bocsátható hibákat, mulasztásokat, sőt bűnöket, de annyira nem törődik az egyesület tagjainak egyéni érdekeivel sem, hogy abszolút nem cselekszik semmit apróbb, de praktikus és nap-nap után felmerülő szükségleteik kielégítéséért.

Sokszor elmondtuk, hogy ma, amidőn a modern közlekedési eszközök megszüntették a térbeli távolságokat, amidőn a fejlődő községi élet gyakran teszi a jegyző kötelességévé, hogy községi bevásárlások, kormányhatóságokkal való közvetlen érintkezés miatt, a fővárost felkeresse, jegyzői otthonot kell felállítani, amely lehetővé teszi az éjjelt a fővárosban nem töltő jegyző részére a szálloda mellőzését, s ahol alkalma nyílik kartársaival való találkozásra is.

Sokszor elmondtuk, hogy kell egy jegyzői iroda is, anélkül egyes hatóságoknál elintézés alatt levő ügyek műbenállásáról információt ad az érdekeltektől jegyzőnek, hogy ne kelljen a fővárosba fáradnia akkor is, amidőn nem az ügy érdemi elintézését befolyásoló eljárásról, hanem csak az elintézés technikai részéről van szó.

De hát falra borsót hánytunk.

Hiába fizetik a jegyzők „az egyéni élet intenzívebbé tétele” című felemelt tagsági díjakat, hiába járulnak hozzá a hivatalos lap jövedelmének fokozásához, nincs otthonuk, nincs iroda, de még csak egy neutrális területen lévő szerkesztőségi szoba sincsen rendelkezésükre — az elnökség jóvoltából, ahol sans géne összejöhetnének.

Ha találkat adnak egymásnak — a rendezvous helye — vendéglő, ha dolgaikban szűkebb körben az együttgondolkodók értekezletet akarnak tartani, kénytelenek zajos, füstös éttermeket, kávéházakat keresni, ahol tárgyalásaik a nyilvánosság előtt folynak le, mert hát az elnökség spórol, takarékoskodik, — ahol nem magukról van szó.

Ma aztán kellemesen meglepő dolgot tapasztaltunk.

Van már a jegyzőknek diszes, barátságos, bizalmas otthonuk s van irodájuk is. Mind a kettő a Ferenciek-terén a 7. szám alatti ház második emeletén.

A fővárosba jövő jegyzőknek diszkrét eleganciával berendezett társalgó-terem, íróasztalokkal ellátott dolgozó-szoba áll rendelkezésükre, sőt van pihenő szoba is. Van az otthonban ruhatár, fürdőszoba, mosdó helyiség.

Az Otthonban a jegyzők egymásnak találkozót adhatnak, ügyeiket maguk között, távol avatlatlan fülektől, minden tartózkodás nélkül megbeszélhetik, írni valóikat elvégezhetik. Itt átöltözhetnek, uti ruháikat, podgyászukat elhelyezhetik, forró nyári napokon, amidőn a nehezebb ruha viselése gyötrelmes, az audienciák után könnyebb öltözetet vehetnek fel. Az Otthon szolgál gondoskodnak kiszolgálásukról.

A hogy végig néztünk az egymásba nyíló társalgó- és dolgozó-termen, ahogy lábunk alatt megsüppedt a piros szőnyeg: öröm löltött el bennünket: ime! nem otthontalan már a magyar jegyző Pesten!

Az Otthonnal kapcsolatos az iroda is. Az iroda eljár bármely a fővárosban székelő hatóságnál, hivataloknál lévő ügy miben állását, megszüretését érintő megkeresésekben, tájékoztatást nyújt az egyes dogokban eljáró hatóságok holléte, a fogadónapok stb felől.

Mindkét intézmény szükséges, régen érzett hiányt pótol.

Ki kell emelnünk a létesítők önzetlenségét, mert úgy az Otthont, mint az irodát a jegyzői és segédjegyzői kar tagjai bármikor is teljesen díjtalanul vehetik annyiszor, amennyiszor, igénybe.

Hogy az Otthon és iroda létesült, hogy ezek ingyenesen állanak a kar rendelkezésére, ez a *Do-boss* Gábor elnökle alatt álló *Közigazgatási kiadó és terjesztő vállalat* rt. érdeme, amelynek első lényekedése az volt, hogy a jegyzői karnak ezt a szép ajándékot adta. (y.)

Negyven év óta jegyző. Sárosmegyében egy derék, érdemes, régi jegyzőt ünnepeltek most. Eperjesi jelentés szerint, *Szafkolics* László bártfavidéki körjegyző most ünnepelte szolgálatának 40 éves jubileumát, mely alkalomból sokan üdvözölték a jubiláns jegyzőt.

Körmöczbánya diszpolgára. *Körmöczbányáról* jelentik: Diszközgyűlés keretében választották meg *Raab* Károly kir. tanácsost a város diszpolgárává azon érdemei elismeréséül, amelyet köztörvényhatósági bizottsági tagsági minőségében három évtizeden át a város fejlesztése körül kiérdemelt. Ünnepi beszédet mondott *Bárany* József főjegyző. *Raab* Károly meghatóan köszönte meg az iránta való elismerést és kijelentette, hogy a mai nap emlékére 200 koronás ösztöndíjas alapítványt tett.

Egy árvaszéki elnök fegyelmije. Győr vármegye árvaszéki elnöki állásának betöltése körül olyan intrikák és kortes civódások folynak, hogy az árvaszéki helyettes elnök *Anqyal* Emil, egy hírlapludósító előtt úgy nyilatkozott, hogy ha az elnöki szék körül felmerült ellentéteket nem sikerül elsimítani békésen, *le fogja leplezni az egész vármegyei tisztikart.* Az árvaszéki helyettes elnöknek ezen nyilatkozata ujságban is megjelenve, a kínos ügy ismét felszínre került. Győr megye közigazgatási bizottságának tegnap tartott gyűlésén *Németh* Miklós — a fentemlített nyilatkozatban — *gyanusítást látván* fenforogni, az *egész megyei tisztikart ellen fequclmi eljárás megindítását* kérte. A közigazgatási bizottság *Fischer* Gyula bizottsági tag indítványára kimondta, hogy a nyilatkozatért *nem a megyei tisztikart,* hanem *Anqyal* Emil árvaszéki elnök helyettes ellen *indítanak vizsgálatot.* Felolvasták a közigazgatási bizottság ülésén azt a jegyzőkönyvet is, amely *Anqyal* Emil a tavaszi elnökválasztó közgyűlés előtt való korteskedéssel vádolja. A jegyzőkönyv szerint *Már* Márton győrszentmártoni szolgabíró-sági hivatalszolga azt vallotta, hogy *Anqyal* Emil megbízta, kérdőzködjék Nyulfalun és a szomszédos községekben a megyebizottsági tagoknál, hogy mire fognak szavazni az elnökválasztásnál s egyben *előre nem látható költségeire pénzt is adott át neki.* A kapott utasítások alapján felkereste Nyulfaluban *Ács* Györgyöt s felkérte, hogy az ügyben ismerős bizottsági tagoknál érdeklődjék. A jegyzőkönyvet aláírták *Tóth* szolgabíró, *Pénzes* jegyzőkönyvvezető és *Már* Márton. Az ülés végén a főispán kijelentette, hogy az árvaszéki elnökség körül keletkezett botrányok elintézésére még július hónapban értekezletet fog egybehívni.

A torontáli adózók. Nagybecskerekén *Torontál* vármegye közigazgatási bizottsága dr. *Delimánics* Lajos főispán elnökle alatt tegnap tartotta július havi rendes ülését. A pénzügyigazgató jelentése szerint az *adóhátralék 3,391.198 korona, vagyis 54 százalék a tartozásoknak.* A pénzügyigazgató jelentette, hogy a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a bevonult tartalékosok és póttartalékosok, valamint ezek családtagjait terhelő egyenes adók és illetékek behajtását, míg bevonulásuk tart, függesse fel, sőt visszaérkezésük után még három hónapig tartsa függőben. Azután is, ha fizetéshalasztást vagy részletfizetést kérnek, őket a legmesszebbmenő kedvezményben részesítse. Ezt a rendeletet valamennyi községben publikálták.

Az explébános egyházi adója. Makón Csanádvármegye közigazgatási bizottsága elé érdekes ügy aktái kerültek. Végrehajtást kér a katolikus egyház ez aktákban *Szekrényi* Lajos volt magyarbánsági plébános, a műfordításairól is ismert író ellen, öt évi egyházi adótartozás miatt. *Szekrényi* Lajosról egy időben sokat irtak az ujságok. A plébános, követte meggyőzését, *kilépett* akkoriban nemcsak a papi rendből, hanem a

katolikus...
előkelő...
évek óta...
házasság...
főlttes eg...
nős fordul...
sága után...
katolikus...
mezte, hoz...
A kérelem...
Szekrényi...
azonban n...
Most, öt év...
töle. Szekr...
kijelentése...
Az egyház...
kérte az a...
Szekrényi...
beszántette...
igazolni kel...
az egyházn...
A nép...
következő...
Az 1893...
évenként k...
folyó évben...
július 14-én...
esos, az elh...
Arad...
sági pangsá...
sok, hanem...
jelentés sze...
a benjujto...
kés-pénze...
palotában...
tak be, a...
a városi na...
hetett kifez...
aradesanádi...
kap július...
mert a pén...
vállalatra...
gát és ug...
maradt.

Arad...
sági pangsá...
sok, hanem...
jelentés sze...
a benjujto...
kés-pénze...
palotában...
tak be, a...
a városi na...
hetett kifez...
aradesanádi...
kap július...
mert a pén...
vállalatra...
gát és ug...
maradt.

Arad...
sági pangsá...
sok, hanem...
jelentés sze...
a benjujto...
kés-pénze...
palotában...
tak be, a...
a városi na...
hetett kifez...
aradesanádi...
kap július...
mert a pén...
vállalatra...
gát és ug...
maradt.

Arad...
sági pangsá...
sok, hanem...
jelentés sze...
a benjujto...
kés-pénze...
palotában...
tak be, a...
a városi na...
hetett kifez...
aradesanádi...
kap július...
mert a pén...
vállalatra...
gát és ug...
maradt.

Katolikus vallás kötelekéből is. És nőül vett egy előkelő csanádmezei uriaszonyt, akit azelőtt már évek óta szeretett. Nagy szenzációt keltett ez a házasság, mert a plébános házasságát megelőzőleg fölöttes egyházi hatóságával háborút vívott. Különös fordulat történt azonban Szekrényivel. Házassága után pár hónap múlva *ismét jelentkezett a katolikus egyház illetékes fórumainál és kérelmezte, hogy az egyház kötelekéből vegyük vissza.* A kérelem teljesítését az egyház megtagadta. Erre Szekrényi megmaradt reformátusnak. Az egyház azonban nem feledkezett meg a kitagadott papról. Most, öt év múltán, *öt évi egyházi adót követelt tőle.* Szekrényi megtagadta az adó fizetését, azzal a kijelentéssel, hogy *ő a református egyháznak fizet.* Az egyház nem látgott. Most közigazgatási uton kérte az adó behajtását és végrehajtást vezetett Szekrényi ellen. A közigazgatási bizottság egyelőre *beszűntette a végrehajtást* Szekrényi ellen, mert igazolni kell, hogy háromszor jelentkezett felvételre az egyháznál.

A népfelkelők. A hivatalos lap mai száma a következő honvédelmi miniszteri rendeletet közli: „Az 1893. évi XXXVII. törvényzikk értelmében évenként kötelező népfelkelő időszakai jelentkezés a folyó évben fog megtartatni. Budapest, 1913. évi július 14-én. Dr. Szuper s. k. miniszteri osztálytanácsos, az elnöki a) osztály vezetője.

Arad város pénzühiánya. Az általános gazdasági pangást Magyarországon nemcsak a magánosok, hanem a köztisztviselők is megsínylik. Aradi jelentés szerint a város pénztára legnap *nem tudta a beüjtött számlákat kifizetni, mert kifogyott a készpénze.* A kereskedők, valamint az épülő kulturpalotában dolgozó iparosok több számlát nyújtottak be, a melyek kiegyenlítésül maradtak, sőt a városi napidíjasok *fél havi járandóságát sem lehetett kifizetni.* A város arra számított, hogy az aradcsanádi vasutól 70.000 korona községi adót kap július 1-ére, ez azonban nem történt meg, mert a pénzügyigazgatóság még nem róta ki a vállalatra az adót. A város tehát elszámította magát és úgy történt, hogy mos hirtelen pénz nélkül maradt.

FŐVÁROS

(Takarékoskodik a főváros. A VII. kerületi előjáróság terveit, amelyek szerint az előjáróság épülete, tűzországgal, adófelügyelőséggel és anva-könyvi hivattal együtt 2.170.000 koronába kerülne, a pénzügyi bizottság soknak tartotta és azt kívánta, hogy vagy ezek a tervek revidáltassanak, és olcsóbban építtessék meg az előjáróság és tervek szerint, vagy egészen új tervek készíttessenek a pénzügyi bizottságban felhangzott takarékoskági elvek szem előtt tartásával. A tanács mai üléséből felhívta a tanács XI. (építési) ügyosztályt, hogy lehetőleg folyó évi szeptember első feléig tegyen újabb javaslatot.

(A köztisztviselési övezet kibővítése. A főváros tanácsa a fővárosi külltelkét is fokozatosan bevonná kívánja a köztisztviselési övezetbe. Ezúttal a tanács az V. és IX. kerületek külltelkének 1914. január 1-től való bevonását mondotta ki és utasította a köztisztviselési hivattal, hogy az erre vonatkozó szükséges több irányú intézkedést tegye meg és a költségvetésbe a szükséges összeget vegye fel.

(Angolosági tanulmányut. A londoni ház- és várostervező szövetség meghívta a főváros hatóságát egy Angolországban teendő tanulmányutra, amelyen a hágai városépítési kongresszus tagjai is résztvesznek. A tanács a meghívást tudomásul vette és dr. *Bárczy István* poigármester erre a tanulmányutra dr. *Wildner Ödön* tanácsnokot, aki a hágai kongresszuson is képviseli a fővárost, küldötte ki.

(Harcz a pótdadó ellen. Árva vármegye törvényhatósági bizottsága a székesfővárosi közönségnek az országos betegápolási pótdadó felemelése ellen a kormányhoz intézett feliratát magáévá tette és azt hasonló szellemű felirattal támogatja. Erről Árva vármegye átiratban értesítette a fővárost.

(A fővárosi szénája. A fővárosi közbiztonsági és állatvásári bizottsága ma délelőtt versenytárgyalást tartott a szénaszállításnak vállalatba adása ügyében. A beérkezett öt ajánlat közül a legolcsóbbat, amely 8 korona 17 fillér, 7 korona 93 fillér és 8 korona 27 fillér egységáron ajánlotta az összesen 50.000 métermáza széná szállítását fogadta el a bizottság.

TANÜGY

= Kinevezések. A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére, dr. *Jakabházy Zsigmond* egyetemi magántanárt és adjunktust a kolozsvári tudományegyetemen a gyógyszerismeret nyilvános rendes tanárává, a törvénytudományi illetményekkel kinevezte. — A közoktatásügyi miniszter *Boch Ida* felsőbb leányiskolai tanítónőt, aki azelőtt az állami Erzsébet nőiskolában tanított, a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének czinkotái leánynevelői intézetéhez az igazgatói teendőik ellátására szolgálattételre kirendelte.

= A svájci tanítók fogadtatása. Pénteken délután 12 óra 30 perczkor érkezik meg a keleti pályaudvarra a svájciak külön vonata, akiknek fogadtatására konzulátusuk, továbbá az itteni svájci segélyegyesület és a fővárosban időző tantestületek tagjai fognak megjelenni. A vendégek tiszteletére a budapesti tanítótestület elnöksége az együttes vascsorát aznap este kilencz órakor rendezti a Britania-szállodában.

= Katholikus tanítóegyesületi közgyűlése. Az Erdélyi Római Katholikus Tanítóegyesületek Szövetsége tegnap tartotta közgyűlését a csikszerepai főgimnázium nagytermében. Az ülésen jelen volt gróf *Mailáth Gusztáv* erdélyi püspök, az erdélyi papság és tanítók képviselőiben *Leuquel Róbert* királyi tanfelügyelő. A közgyűlés tárgyai a következők voltak: A magyar nyelv tanítása az elemi és középiskolákban, előadta *Szlávik Ferencz* főgimnáziumi tanár; utána *Hackl N. Lajos* országos énektanítási felügyelő szakbeszédet tartott a népközlési énektanításról. *Szilveszter Dénes* a nyolcz osztályú népközlési énektanításról. *Füstös Sándor* csikszerepai tanító az elemi pedagógia köréből tartott előadást. *Mailáth püspök* szívesleg szavakban köszöntötte a tanítóknak munkatársait, kérve őket, hogy munkájukkal a reájuk bízott nemzedék hazafias, vallásos, erkölcsös nevelését minél hathatósabban mozgassák elő.

= Az országos testnevelési tanács. Az országos testnevelési tanács szeptember közepén tartja meg alakuló ülését. Az ülés helyét, pontos idejét, tárgysorozatát a tanács tagjaival kellő időben közölni fogják. A tanács működését csak ez ülés után kezdheti meg s így az ügyeknek részleges beosztásáról, az előadók ügyköréről szóló híresztelések koraiak.

= A vakok tanárainak kongresszusa. A vakok tanárai július 21—24-ig Düsseldorfban tartják XIV. kongresszusukat. Bár a kongresszus kimondottan nem bir internacionális jelleggel, mégis nemcsak a közép-európai vakok intézeteinek vezetői és tanárai, hanem a kontinens csaknem minden művelt államának szakfőfői részt szoktak rajta venni. A gyakorlati rész a helyszíni intézményeket s a vakok képzési és foglalkoztatási módját mutatja be. Eppen ezen oknál fogva a kongresszus két helyen gyűlésezik: Düsseldorfban főképen az elméleti dolgokat, Dűrenben a gyakorlatiakat ismertetik. Ezen a kongresszuson hazánk-ból is több szakember jelenik meg, hogy a szerzett tapasztalataikat a vakok ügye javára itthon kamatoztathassák.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A hitvesgyilkos zenetanár. Még mindenki emlékszik arra a különös családi drámára, amelynek hőse *Hackl Barta József* zenetanár. A feleségét dobta ki az ablakon. Az asszony nagyon ingadozóan vallott. Egyszer öngyilkosságot emlegetett, máskor pedig az urát vádolta gyilkossággal. Esküdtársak elé került a dolog, bár nem tisztázódott teljesen az eset, a vádlottal szándékos emberölés kísérletének büntetésében bűnösnek mondták ki és ezért a bíróság tíz esztendőre mért ki a zenetanárra. A védő most új eljárás elrendelését kéri. A kuria a közeli hetekben dönt véglegesen Barta Hackl sorsa fölött.

§ Különös leánykerés. Fűresán, romantikusan kezdődött, a vége azonban már nagyon is realis: a történet végére az anvakönyvvezető tette a pontot. *Szente István* alsószentiványi fiatal birtokos beleszeretett *Vida Mihály* sárbogárdi lakos *Lidia* nevű leányába. A csinos leányt azonban nem lestezt a fiatal ember és szüleiivel megíratta neki, hogy soha sem lesz a felesége. Szente a levél vétele után néhány napra beállított Vidáékhoz. Egyszerű Vidánét találta otthon. Kezében revolvert tartva, egy karikagyűrűt és egy revolvergolyót tett az asztalra, hogy válasszon közülük. Kijelentette, hogy ha a revolvergolyót válassza, kiirtja az egész Vidacsaládot, ha pedig a gyűrűre esik a válassza, az azt fogja jelenteni, hogy Lidia-t hozzáadják feleségül. Természetes, hogy ebben a szorult helyzetben

Vidáné a gyűrűt után nyúlt, mire Szente, mint aki jól végezte dolgát, ellávozott. Vidáék másnap életveszélyes fenyegetés és magánlaksértésért följelentették Szente Istvánt. Tegnap lett volna ebben az ügyben a tárgyalás, de Vidáék visszavonták a panaszt, mert közben a fiatalok már eljegyezték egymást.

§ Felmentett gyilkos. Aradról jelentik: Ez év január havában *Varga Sándor* főmolnár összeveszett *Meczly Józseffel*. A főmolnár lepáttal támadt a 60 éves Meczlyre, a kinek a fia Meczly Béla védelmére sietett és egy nagy kulcsal úgy vágta fejbe a főmolnárt, hogy az nyomban meghalt. Az aradi törvénytudósok ma volt ez ügyben a főtárgyalás, amelyen a halált okozó súlyos testülettel szemben vádolt Meczly Bélát jogos önvédelem címén *felmentették*.

§ Lopásért — három év. *Gombor Sándor* szabósegéd már hétszer volt büntetve lopásért, a javíthatatlan ember azért tovább haladt a bűn útján. Budapesten a múlt év május havának elején szolgálatadójának, *Feldman Bernátnak* lakásából felső- és alsó ruhaneműket, majd május 16-án *Bozó Julianna* bezárt ruhaszekrényét feltörve, onnan készpénzt és ékszereket s végül Nagyváradon ez év márczius 7-én *Kalauz János* ládájának zárját feltörve, onnan készpénzt és fehérműt lopott el. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvénytudósok tanácsa. A bíróság *Gombor Sándor* lopás büntetéséért három évi fegyházra ítélte.

§ Az elzúllott fiu. Ifj. *Károly Zsigmond* budapesti magánhivatalnok a múlt hónapban Ercsiben merényletet követett el édesatyja, id. *Károly Zsigmond* földbirtokos ellen. A fiatal ember többször atyjára lölt, de a lövések nem találtak. A Károly-esalád menteni akarván a megvédett fiatal embert, tagadta előbb a merényletet, majd gyöngélméjűnek mondták a merényletet, Ifj. *Károly Zsigmond* Budapestről a székesfehérvári kir. ügyészség fogházába szállították, ahol a rabkórházban orvosszakértők figyelték meg elmebeli állapotát. Az orvosszakértők a fiatal *Károlyt* épelméjűnek találták és bűnűgyét a legközelebbi esküdtársai ciklusban tárgyalják.

§ Elmabajos váltóhamisító. Aradon *Hoffmann Károly* gyoroki gazdag földbirtokos 250 ezer korona értékű váltót hamisított. A rendőrség letartóztatta. Védője, dr. *Fischer Jenő* az aradi törvénytudósoktól *Hoffmann* elmeállapotának megvizsgálását kérte. A törvénytudósok orvosszakértői szerint *Hoffmann Károly* elmebajos és beszámíthatatlan. A véleményt felterjesztik az igazságügyi orvosi tanácshoz, azután az ügyész valószínűleg eljéti a vádat.

§ Elítélt lövöldöző. *Berta János* hivataloszolga a bádagos és szerelő ipartestületnél volt alkalmazva. Hivatalos dolgok miatt összekocczant *Váradi Vilmos* munkással. Hamarosan előkerült a revolver és valószínűleg hajszát rendezett a szerencsétlen ember után. *Váradi* csak könnyebb sérüléseket szenvedett. A kir. ügyészség szándékos emberölés kísérletének büntetéséért emelt vádat ifj. *Berta János* ellen. A büntető törvénytudósok a vádlottat egy évi börtönre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott és védője semmisségi panaszokat jelentettek be, amelyeket ma a Kuria szüneti tanácsa elutasított.

SPORT

() Bouin Budapesten. A híres francia atlétája *Jean Bouin*, valószínű indulója a július 20-iki MAC—BEAC közötti közös versenynek, ahol a 3 mértföldes versenyben állana starthoz. *Bouin* nagy attrakció volna, mert ilyen hosszútáv-futót még nem volt alkalma látni a magyar közönségnek. *Bouin* 1—15 mértföldig egyformán tartja a francia rekordokat és legutóbb javította meg az egy óras világrekordot Stockholmban.

() A vasárnapi nemzetközi viadal. A MAC az elmúlt évben a kiváló amerikai atléták bemutatásával tette elvonná a nyári időszakot, az idén a BEAC és a MAC közösen rendezendő versenynek alkalmat hazai versenyzőinknek, hogy Cambridge jeles atlétáival összemérjék erejüket. *Macintosh*, a skót bajnok-sprinter 10 mp., *Atkinson* 15 perces 3 angolos ideje, mint a távban 7.10 fél-angolon 2 p. gáton 16.2 mp., *Woods* jó kvalitás az 1/4 angolon és súlyban. *Phillips* gátfutás és *Armitage* távfutása a magyar, osztrák és cseleg német versenyzőkkel elsőrendű sportot ígér.

() Megtörtént a sorsolás. A MLSz helyiségében hétfőn este ismét összegyűltek a klubok intézői, hogy az őszi szezon sorsolásánál jelen legyenek. Dr. *Csányi József* főtitkár bemutatta a kész sorsolást s mivel az intézők elfogadták, az őszi programot így fest majd: *Augusztus 24.* Corinthisán osztályozók: FTC—UTE. 33. FC—Török-vés, MAC—III. ker. — *Augusztus 31.* UTE—BAK. III. ker.—NSC, MAC—BAC, Török-vés—FTC. —

TÖZSDÉK

Gabonatözsde

Budapest, július 16. A készrúpiacozon kifejezetten lanyha volt ma az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, nehézkösen vásároltak és rossz árakat ígértek. Mivel az eladók nem nagyon erőltették a vásárt, korlátozott maradt a forgalom, aminek a folyamán mindössze csak mintegy 7000 q buza kelt el a tegnapi áraknál néhány fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 11.45 korona volt 78.5 kilós tisztavízű buzáért, a legolcsóbb pedig 11.— korona, 75 kilós fejmegyei buzáért. Egyéb gabonafajták közül a rozs 5 fillérrel olcsóbb, a zab elhanyagolt, a tengeri szilárd. Forgalomba került: 500 q újroz 8.50 koronás áron, 200 q ó-rozs 8.55 koronás áron, 600 q zab 8.90—9.40 koronás árakon és 700 q tengeri 7.95—8.02 és fél koronás árakon.

A határidőpiacon a mai üzlet nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg. A forgalom folyamán derült időre és mivel a terméskilátásokra vonatkozólag is kedvezőbb hírek érkeztek, a spekuláció sűrűsödött, a hausse-érdeklődések fedezéséhez és mivel így aztán egyre erős tulsúlyban tartotta magát a kínálat, erősen lanyhult az irányzat és lényegesen csökkentek az árfolyamok. A déli tőzsdén nyugodt hangulat mellett alig változtak a jegyzések, csak a júliusi és az augusztusi tengeri volt szilárd és emelkedő. A tegnapi zárlathoz viszonyítva végeredményképpen ma az októberi buza 9 fillérrel, az áprilisi buza 10 fillérrel, az októberi rozs 12 fillérrel, az októberi zab 8 fillérrel csökkent, ellenben a júliusi tengeri 10 fillérrel, az augusztusi tengeri pedig 6 fillérrel emelkedett, míg az új tengeri jegyzése teljesen változatlan maradt.

A készrúpiacozon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 78.5 k 22.90 K, 1000 q 76 k 22.50 K. Fejmegyei: 100 q 78 k 22.30 K. Pestvidéki: 100 q 78 k 22.70 K. Bácskai: 150 q

75.5 k 22.20 K. Felsőmagyarországi: 100 q 77 k 22.20 K. Raktárból: 590 q 78 k 22.80 K, 1750 q 77.8 k 22.75 K. Uj buza. Pestvidéki: 500 q 76 k 22.20 K. aug. száll. Felsőmagyarországi: 300 q 76 k 22.20 K. jul.—aug. száll. Rozs ó: 150 q 17.40 K ppar. Rozs új: 500 q 17.60 K aug. száll. T-árpa: 100 q 16.20 K ppar. Zab: 100 q 18.80 K, 150 q 18.70 K, 100 q 18.55 K, 100 q 18.50 K kpf., 100 q 18.35 K, 100 q 17.80 K kpf. Tengeri: 200 q 15.90 K kocsiára, 1000 q román 16.06 K vagonba, 100 q 16.25 K kocsiára, 200 q 16.25 K kocsiára.

A határidőpiacon kötetelt délelőtt:

Buza április 11.88—87—90—89—85—82, Buza október 11.41—42—29—33—31, Rozs október 9.00—01—8.88—93—92, Zab október 8.30—31—18—26—24, Tengeri május 7.24—25—19—24—23, Tengeri július 7.83—82—91, Tengeri augusztus 7.96—93—8.01—8.00.

Zárlat 1 órakor:

Buza április 11.82—83, Buza október 11.31—32, Rozs október 8.91—92, Zab október 8.24—25, Tengeri május 7.23—24, Tengeri július 7.91—92, Tengeri augusztus 8.00—01.

Bécs, július 16. Buza bányadt. Rozs lanyha.

Tót felvidéki 8.80—9.10, Pestvidéki 8.55—9.20, Délisavutvidéki 8.75—9.—, Különféle magyar 8.75—9.—, Osztrák 8.55—8.80. Árpa üzlettelen. Tengeri tartott. Zab nagyon lanyha. Magyar közép 9.30—9.70, Magyar elsőrendű 9.70—10.10, Válogatott, legjobb 10.20—10.70. Időjárás szép.

Értéktözsde

Budapest, július 16. A külpolitikai helyzetet igen kedvezően ítélik meg a börzén, hol a fegyverszünet közeli megkötése és a törökök és a szerbek engedékenysége vásárlókat vonzott a piacra. Az árnívó az egész vonalon jelentékenyen javult, mert Bécsben is kedvező fordulatot vett az irányzat. A déli tőzsdén folytatódott a szilárdság, mert Berlinben igen szilárd volt ma az irányzat, mivel az ottani pénzügyi viszonyok javulása nyomán biznak a német birodalmi bank közeli rátaleszállításában. Az értékek ára tovább emelkedett a kedvező diszpozíció mindvégig megmaradt. A készrúpiacozon a Phöbusz is egy-két, közzén érték tetemesen emelkedett. A járadékpiacon is javult.

Az előtőzsdén kötetelt: Osztrák hitel 812.25—813.50, Per kor. 81.05, Magyar bank 528.50—530, Fa-bank 222.50, Ált. közzénb. 1022—1026, Salgó 746, Ri-

Szerb kormányval és a „Société anonyme des mines de cuivre de Majdanpek” céggel, amelyvel az északi Szerbiában fekvő gazdag vasércbányákat magának biztosította és ezzel saját vasérckészletét évek hosszú sorára jelentékenyen gyarapította. Ezen tranzakcióba most belevonta a fentebb említett „Société anonyme”-t is, amely igen értékes magánvas előjövetelek fölélt rendelkezik. Ezen tranzakcióból kifolyólag igen kedvező kilátások nyílnak meg a „Steg” részére, amely annak révén kitűnő minőségű érczekhez jut, amilyenek fölélt kevés más magyar vasmű rendelkezik. A szerb partról Báziasig külön gőzhajójárat létesül a vasérczek szállítására, amelyek onnan Resiczára kerülnek feldolgozás végett.

Cseplőgépmunkások biztosítása. Sok félreértésre és surlódásra adott eddig alkalmat az érdekeltek körében a cseplőgépnél alkalmazott munkások biztosítása. A törvény imperatíve kimondja, hogy a gazdasági gépek munkásai az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál biztosítandók baleset esetére. Minthogy az egyéb betegség esetére vonatkozó biztosításról a törvény külön nem intézkedett (lévén erre vonatkozólag már régebbi törvényes intézkedés), a Kerületi Betegsegélyező Pénztár arra az álláspontra helyezkedett, hogy a munkaadó ugyanezen munkásokat egyéb betegség esetére a Kerületinél tartozik biztosítani. Ez a bizonytalan állapot igen sok kellemetlenségnek tette ki a munkaadókat s ezeknek a bajoknak vet véget az Országos Gazdasági Munkáspénztárra vonatkozó most szentesített és kihirdetett 1913. évi XX. törvényekkel. Ennek a törvénynek az intézkedési kétségen kívül helyezik, hogy a gazdasági munkások — a vizsgázott gépészek kivételével — kizárólag a Gazdasági Munkáspénztárnál biztosítandók és a Kerületi Munkásbiztosítók hatásköre alá egyáltalán nem tartoznak. A földmívelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg kiadott rendeletével július hó 3-án léptette életbe a törvényt és egyidejűleg a közigazgatási hatóságokhoz intézett rendeletében annak a várakozásának adott kifejezést, hogy az e tekintetben felforgott zavaroknak az érdekeltek megfelelő felvilágosítása útján is elejét fogják venni, de viszont örködni fognak arra, hogy a gazdasági alkalmazottak mindazon segélyekben részesüljenek, amelyekre számukra a törvények úgy betegség, mint baleset esetére előírják.

Felelős szerkesztő DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ

Kiadó-tulajdonos: Magyar Ujságkiadó Vállalat

Igazgató: ERDŐS ARMAND

A budapesti értéktözsde hivatalos árjegyzései 1913. évi július 16-án.

Table with multiple columns: Allamadoság, Más kölesönök, Záloglevelek és kölesön-kötvények, Bankok részvényei, Takarékp. részvényei, Biztosító-társ. részvényei, Cseplőgépmunkások részvényei, Pénztermek, Váltók árfolyama, Könyvnyomdák részvényei, Különféle vállalatok részv., Közlekedési vállalatok részv.

mamurányi 682—684, Közúti vasút 637.75—640, Városi villam. 354.50—356, Déli vasút 126.25—126.50, Államvasút 691—692.50, Phöbus 170—174.

A déli tőzsdén kötött: Osztrák hitel 617—617.50, Magyar hitel 813—815.25, Per kor. 81, Kereskedelmi Iparbank 104, Érték b. 286, Magyar bank 530—532, Leszámitoló 505.50—506.50, Hazai sorsj. 107, Salgó 746.50—747.50, Rima 684—686, Közúti vasút 637.75—639.25, Városi villam. 355—355.50, Államvasút 692—692.50, Phöbus 171—174.50.

Utóidőzse: Osztrák hitel 617.50, Magyar hitel 814, Leszámitoló 506.50, Jelzőlog 415, Rima 686, Államvasút 693, Városi villam, 355, Közúti vasút 638.50, Magyar bank 531.50.

Bécs, július 16. Összfüggésben azokkal a hírekkel, amelyek a fegyverszünet közelségéről szólnak és mivel a külföldi piacok is szilárd irányzatot jelentettek, az előtőzsdé barátságos hangulathoz nyílt meg. Vasértékek emelkedtek. Alpési 6, Prágai vasmű 10 korona áriaválást tüntetett föl. A forgalom későbbi során a bolgár kormány lemondásának hírére az irányzat gyöngült. A déli tőzsdén az irányzat megszilárdult, azonban a forgalom szűk határok között mozgott.

Berlin, július 16. (Értéktőzsdé.) Arra a reményre, hogy a Balkánon a békét nemsokára megkötik, valamint annak elvárásában, hogy a birodalmi bank részéről a kamatláb esetleges leszállítása belátható időn belül megtörténik, a tőzsdé szilárd irányzattal nyílt meg és a közönség is, bár vontatva, résztvevett az üzletben. A vezető értékek mindjárt meginduláskor lényeges emelkedést mutattak és bányá, valamint villamosági értékek mintegy 3%-kal emelkedtek. Hajózási részvények szintén csatlakoztak a fölfelé irányuló mozgalomhoz, a Hanza-részvények vezetésével, amelyek 3%-kal emelkedtek. Ugyanígy a belföldi és az orosz bankértékek is. A járadékpiac szintén szilárd irányzatban mozgott. A 3%-os birodalmi kölcsön, török sorsjegyek és oroszok kereslet tárgyát képezték. A közlekedési értékek közül a Kanada Pacific Sheerek fedezésekre 2%-ig emelkedtek. Könnvű gyöngülés után a szilárd alapirányzat ismét utat tört magának ugyannyira, hogy további kisebb javulások voltak elérhetők. A tőzsdéidő második órájában az árfolyamnívó újabb emelkedést mutatott fel, ami mellett a legmagasabb napi árfolyamok mellett kerültek az értékek forgalomba. A harma-

dik tőzsdéorában lényegtelen gyöngülés állott be, mert a spekuláció nyereségrealizációkat vitt végbe. Az általános szilárdság alul kitértel képeztek Hohenlohe-részvények, amelyek a megnyitás idejétől kezdve zárlatig 1%-ot vesztek árfolyamaikból. A készáruipiac ipari értékeinek irányzata szilárd volt részint magasabb emelkedés mellett. Napi pénz 3½—3%, magánkamatláb 4½%.

Üzleti tudósítások

Tojástőzsdé. Július 16. Tiszavidéki: eredeti 90—92, selejtes: piszkos apró (bolgár eredetű) 78, selejtes törött 56—60, kosáraru (15½ darab 1 K) átszámitva 93, bolgár 84 K. Irányzat: nyugodt, tartózkodó.

Sertésvásári jelentés. Július 16. Előző napról eladatlant állomány 659 darab sertés. Mai fölhajtás 456 darab sertés. Összesen 1115 darab sertés. Eladott 727 darab sertés. Eladatlantul visszamaradt 388 darab sertés. Zsirsértés, öreg I. rendű 350 kilogrammon fölül 128—132, zsirsértés, öreg II. rendű 280 kg-tól 350 kilogrammig 132, zsirsértés, öreg, kanlott 122, zsirsértés, fiatal nehéz 300 kilogrammon fölül 128—142, zsirsértés, fiatal, közép 300 kg-ig 129—146, zsirsértés, fiatal könnyű 220 kilogrammig 132—150 fillérig. Irányzat lanyha, árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból

— Július 16. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Vydra Lajos építész főmérnököt a pénzügyminiszteriumban a VII. fizetési osztályban műszaki tanácsossá a kispesti állami munkástelep gondnokságához, Köllő István id. nyugdíjazott pénzügyi számvizsgálót a IX. fizetési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá a lugosi pénzügyigazgatóságához, Hainrich Alajos tisztet a zsolnai fővámhivatalnál jelen állomáshelyén való meghagyása mellett a IX. fizetési osztályba főtiszté, Horváth Árpád ellenőrt a gyergyótölgyesi mellékvámhivatalnál a X. fizetési osztályba tiszté a zsolnai fővámhivatalhoz, Susik Zoltán segéd tisztet a budapesti fővámhivatalnál a XI. fizetési osztályban való meghagyása mellett ellenőrré a gyergyótölgyesi mellékvámhivatalhoz, Dávid István segéd tisztet a budapesti fővámhivatalnál, jelen állomáshelyén való meghagyása mellett a X. fizetési osztályba tiszté:

az igazságügyminiszter Tamás Miklós váci országos fegyintézet díjnokot a XI. fizetési osztályba egyelőre ideiglenes minőségben a váci országos fegyintézethez büntető intézeti tiszté;

a kassai ítélőtábla elnöke Gyenis Sándor nagyszöllősi lakos, végzett joghallgatót a kassai ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségben díjas joggyakornokká nevezte ki.

zonságot szerezni. Különben is eltávozhatam-e és a kis holttestet ott hagyhattam-e? A kocsirol az egyik lámpát levettem és a gyermekhez tértem vissza. A lámpa világánál láttam, hogy haja szőke volt s arcát is láthatam; viaszfehér volt, de oly tiszta vonalzatú, hogy daczára merevségének és becsukott szemének, szépségétől el voltam ragadtatva. De éppen nem volt tanácsos, hogy tovább is telenül töltem az időt. A szegénykén nyomorúságos ruha volt, több helyütt durván foltozva annyi szakadással, hogy voltaképen csak rongynak lehetett mondani. A leánya lábszárai és lábái meztelenek voltak s rajtuk barna és kék, sötét véres sebeket is lehetett látni; kis lábszárai karczolásokkal és horzsolásokkal voltak borítva, melyeket alkalmasint szederindák és tuskék okoztak. Vére nem folyt többé, hanem az ut porával együtt lábszáraihoz tapadt, azokon veres kérget képezve. Letérdeltem és a testet felemelve, mely nem volt merev, mint a hulla, észrevettem, hogy habár kezei, arca és lábái hidegek, a test többi részeiben még valami csekély melegség van. Kezemet szívére tettem s amint azt még dobogni éreztem, örömben felkiáltottam; további szemlélődésemre észrevettem, hogy ütéré, ha még oly gyengén is, de vert, vére tehát még ereiben keringett. Élt! Siettem a leánykát kocsiba vinni és a lámpát helyére visszatenni. A kis leánykát utazó-pokróczommal burkoltam be, azután karomra vettem és arcozóját lehettemmel igekeztem felmelegíteni. Valódi örömmel vettem észre, hogy fáradozásaim nem voltak sikertelenek: lassankint a gyermek tagjai felmelegedtek. Nemsokára rá fejét vállamra hajtá és nyugodtan elaludt, mintha csak édesanyja karjai közt érezte volna magát.

XX.

Soleure gróf zsebkendőjét kivette és szeméi könyeit fogta fel vele.

— Ön elérékenyült, nemes uram — mondá Morillon.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lőrök Ernő máramarosszigeti kath. főgimnáziumi államilag alkalmazott r. tanárt a jászapati kir. kath. főgimnáziumhoz, Vajdaffy Géza trsztenai kir. kath. gimnáziumi r. tanárt a szamosújvári állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Vintvilov Athanáz verseczi lakos Vasvári-ra, Kohn Manó budapesti lakos Radó-ra, Kohn Johanna sümegi lakos Kovács-ra, Diamant Lajos esztergomi lakos családi nevének Dobó-ra kért átváltoztatását megengedte.

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Meghívó.

A Dévaványai Önségélyző Egylet mint Szövetkezet

XV. évi rendes közgyűlése

folyó évi augusztus hó 3-án, délelőtt 10 órakor a Dévaványai Takarékpénztár Részvénytársaság pénztárhelyiségében fog megtartatni, melyre t. cz. mint szövetkezeti tag tisztelettel meghívatik.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnök, alelnök és igazgatóság választása.
2. Igazoló-bizottság választása az alapszabályok 31. §-a értelmében.
3. Az igazgatóság jelentése és a megvizsgált zárszámadás betérjesztése.
4. A felügyelő-bizottság jelentése és véleményezése a nyereség felosztása és az igazgatóság felmentvénye tárgyában.
5. Felszámoló megválasztása a IV. csoport vagyona felosztására.

Dévaványa, 1913. július 15.

Szentgyörgyi Gerő m. k.,
elnök.

A REJTÉLY KULCSA

— FRANCZIA REGÉNY —

IRTA: RICHEBOURG EMIL

142

Még most is csak a bolondságaimban tévelyegnék, ha nem lettem volna szerencsés önnel megismerkedni. Mikor már nem tudtam mihez fogni, de még mindig kalandos gondolkozású valék, bohócczám csaptam fel. Az igazat megvallva, egy ideig sorsom nem volt okom nagyon szomorkodni. Mint a banda első tagja iránt, a színházat képező faszátor ura bizonyos megkülönböztető tisztelettel viseltetett, sőt jutalmul, eltekintve attól, hogy lehető rosszul fizetett, velem mint barátjával bánt. Éppen az ország déli részén tettünk körutat és Ain départementben Velleybe érkezünk, ahol szintén előadásokat akartunk tartani. Megérkezve, váratlanul egy levelet kaptam egy jegyzőtől, aki értesített, hogy egy rokonom, kinek különben létezéséről én még csak sejtélemmel sem bírtam, elhalálozott és mintegy negyven ezer frankra menő örökséget hagyott, mely őt örökös között, engemet is beleértve, felosztandó. Nem akarom untatni a fogadtatás részleteivel, melylyel rokonom elhalmozta s mindjárt áttérek utazásomra s különös kalandomra, mely eközben ért. Amint ugyanis az örökség felvétele után lassan baktattam egy rokonom által számomra adott fogattal, észrevettem valami feketeséget, ami emberi alakhoz hasonlított s amely az uton keresztben feküdt. Gyorsan közelebb mentem. Csakugyan emberi lény volt és hájáról, mely arcát részben elfedte, valamint ruhájáról felismerem, hogy egy kis leányka. Látszólag élettelenül feküdt ott. Kezét megfogtam; jéghideg volt. Haját arcáról félresimítottam és kezemet homlokára tevém; ez is, mint keze, hideg volt, mint a márvány.

— Ez meghalt! — mondám magamban. Tökéletesen ezt hittem. Mindazonáltal mégis behatóbb vizsgálat után akartam erről bi-

— Igen egészen könyekig, mint láthatja; elbeszélése a szívbe és vesébe hat és a mód, melylyel előadja, a kedélyt mélyen érinti. Részvétemel, figyelmemet annyira lebilincselte, kedves Morillon, hogy lélekzés nélkül hallgatom. De folytassa kérem, folytassa.

— Éppen mikor éjfél ütött Auxonne városka toronyórája, a pályaudvarral szemben a Zöldfa-vendéglő előtt megállottunk. Marquis, a derek állat oly jól ügetett, hogy két órával a vonat indulása előtt megérkeztünk. Azonnal arra gondoltam, hogy a még rendelkezésre álló időt jól felhasználjam. A kicsike, pokróczomba burkolva, még mindig aludt. Mig a vendéglőbe szolga a lovat kifogta, hogy az istállóba vezesse, a gyermeket karjaimba fogtam és a vendéglőbe léptem, hol mindjárt egy szobát rendeltem. A szobát csakhamar megnyitották. Mikor a lépcsőn felmentem, észre sem vették, hogy egy gyermeket viszek karjaimban. Egy csésze jó meleg marhahuslevest rendeltem és egy sült csirkét. A kicsike abban a pillanatban, mikor az ágyra fektettem, felébredt. Ébren volt, mint egy fúrjeske. Szép kék szemével hálásan tekintett rám, mosolygott rám és karjait felém nyújtá. Mosolygott rám és kezemet megcsókolta és miután a hosszas éhezés után csakugyan erőre volt szükségem, kitünő étvágygal evett. — Negyed óra múlva egy első osztályú kocsiban ültünk. Én Auxonneba harmadik helyen mentem. De most, hogy zsebeimben bankjegyek voltak és mi több, egy kis leánykám is volt, nem láttam be, hogy miért tagadnám meg magamtól e fényűzést. Éjjel rendesen kevesebb az utas, mint nappal. Kocsinkban egészen magunk voltunk. Ez nekem igen kellemes volt; a kicsike kényelmesen kinyújtózhatott, a puha vánkösokra feküdhett, aludhatott, akár csak egy ágyban és háborítatlanul beszélgettünk is, mert még úgy is néhány kérdésem volt hozzá intézendő. A gyermek különben nem soká kérette magát, hogy kíváncsiságomat kielégítse.

(Folyt. köv.)

SZ

Bud

Róvárosi Ny

Esté 1/2

Az el

Bolozat s felv
jonnequin és
tottat Karint

Müs

Péntek: Az á
Szombat: Mas
Vasárnap d. u
eső
Vasárnap est
hercegnő

Nemzetl

Zár

Vilgzi

Zár

Király S

Zár

Meg

Bármely besz

tudvalevőleg

10 koronás

alkalmaz

Ujdons

REM

első

Bud

Kérjen á

Nagy

10 d

EV

DISZ

PO

VII

AR

SZÍNHÁZAK

Budapest, csütörtök, 1913. július 17.

Róvárosi Nyári Színház

Este 1/8 órákor

Az elnökné

Bohózati felvonásban. Irta: Jeannequin és Veber. Fordította: Karinty Frigyes.

Műsor:

Péntek: Az álarcos bál
Szombat: Masamód (először)
Vasárnap d. u.: Az arany-eső
Vasárnap este: A diák-hercegnő

Nemzeti Színház

Zárva

Vigszínház

Zárva

Király Színház

Zárva

Budapesti Színház

Este 1/8 órákor

Az éjjeli ügyvéd

Bohózatos oprett 4 felvonásban. Irta: Feld Mátyas. Zenéjét szerzőtte: Schütt Walter.

Személyek:

Dr. Pócsa Pál	Kiss Miklós
Lujza, neje	Boris Blanc
Özv. Manlicherné	Szathmáry
Bernardi	Sarkady A.
Ella, neje	Aró lonka
Csalogány Sári,	Pallay Rózi
Vall,	Várady Józsi
Ferenc, inasa	Komoly B.
Mitfresser Izidor	Parányi
" Bára	Dellina

Műsor:

Péntek: Az éjjeli ügyvéd
Szombat: Az éjjeli ügyvéd
Vasárnap d. u.: Az éjjeli ügyvéd
Vasárnap este: Az éjjeli ügyvéd

M. Kir. Operaház

Zárva

Beketow Cirkusz

Városliget. Telefon 107-46

Délután 4 órákor **2 előadás** Ma, csütörtökön **2** Este 7/8 órákor

Délután 4 órákor félárak, kicsinyeknek és nagyoknak a teljes esti műsor. Este 7/8 órákor nagy különleges ségi előadás. — Mindkét előadásban: **CAPT. WALE**

10 idomított krokodilusa

szabadon a manezsban és vízben zárt medencében. Végül: **Küzdelen egy óriás krokodillussal a vízben.** Jegyek elővételi díj nélkül kaphatók **A NAP** árk-kiadóhivatalában VI., Andrássy-ut 29.

LIDO-VENEZIA

Európa legelegánsabb tengeri fürdője.

Excelsior Palace Hotel.

Nagy fényűzéssel kiállított szálló. Külön fürdőhelylyel.

Grand Hotel des Bains.

Elsőrangú. Külön kapánakkal.

Hotel Villa Regina.

Elsőrangú. Kerttel.

Grand Hotel Lido.

Családi szálló.

Nagyszabásu fürdőházak. Kapánák. Villák. Bérshobák.

Bővebb felvilágosítást ad:

BAGNI LIDO-VENEZIA.

„UJIDÓK“

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KÉPES HETILAP

Szerkesztő: **HERCZEG FERENCZ**

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 16. SZÁM. ÁRA: NEGYEDÉVENKÉNT 5 KORONA

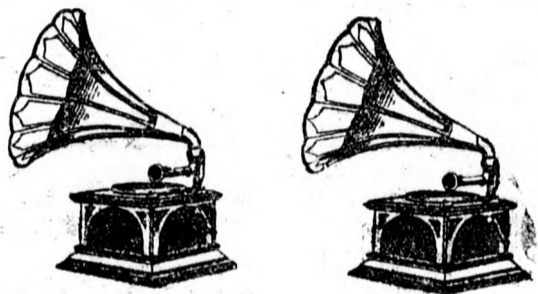
Kerény Arnold

SZÁLLÍTÓ

Budapest, VII., Dohány-utca 37
TELEFON 59-16

Elvállal mindennemű elvámolásokat, szállítástokat valamint podgyászfuvározást

Megoldva a kérdés!

Bármely beszélőgépen **Pathéfon-lemez** játszható, mely tudvalevőleg a legjobb lemez, **nem kopik, nem kell tü.**

10 koronáért oly hangdoboz, mely minden gépen alkalmazható és azzal **Pathéfon-lemez** játszható.

Ujdonság: Beszélőgép, 2 hangdoboz. — 1 Pathé hangdoboz 10 drb kétoldalu lemezzel **70 korona**

kizárólag

REMÉNYI MIHÁLY

elsőrangú hangszerterelepén
Budapest, Király-u. 58.

Kérjen árjegyzék és lemezjegyzéket.

Nagy tölcéses grammophon
10 drb lemezzel **40 korona.**

EVŐESZKÖZÖK

ezüsből és alpacca ezüsből,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körut 5. szám, I. emelet.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi

amerikai cipő-

különlegességek
kizárólagos elárusítása.

Nyári ujdonságok!

BUDAPEST

IV. Kigyo-tér 1. (Királyi bérpalota)
V. Dorottya-utca 5-7.
VII. Erzsébet-körut 42.

DEBRECZEN

Piac-utca 44.

ZAGREB

Ilica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

Mendelovits Adolf

asztalos-mester

TELEFON JÓZSEF

949

Czimre vigyázn! tessék !!

Román-stilü ebédlő, legjobb kivitelü hálószoba és uriszoba olcsó árban eladó. — Ugyanott konyha és előszoba butor

Budapest VIII. **25.**
Népszínház-u.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Andrássy-ut 39.

Beőzési idény cikkek

Andrássy-ut 39.

1 kgr. kockacukor
5 kgr. doboz véte-
lénél **82 fillér**

1 kgr. süvegucukor
egész süveg vé-
telénél **82 fillér**

1 kgr. beőzéshez
való kristálycukor **82 fillér**

Beőttés üvegek.
Fehér kristály üveg.
Magas egyenes forma:
3/10 4/10 1/2 literes
10 fillér 11 fillér 14 fillér

Alacsony, széles forma:
7/10 4/10 1/2 literes
10 fillér 12 fillér 15 fillér 24 fillér

Ugorka üveg.

Fehér üveg, literen-
ként **14 fillér**

Zöld üveg, literen-
ként **10 fillér**

2 iv holyagpapír
6 fillér

1 gomb. spárga
7 fillér

Tök-vagy ugorkagyalu

tiszta fehér jávor-
fából **38 fillér**

Szabadalmazott
mindent áttörő **passzirozó készülék**

erős cinezett lomezből,
6 különféle kicserélhető
lappal. — Erőn készü-
lékkel mindenféle zöld-
lőzeleket, paradicsom,
hüvelyes vetemények,
burgonya, levelek, mártá-
sok, gyümölcszetek stb.

Hasmalajú utasítással ára **4 korona 80 fillér**

Szabadalmazott
zöldbab-vágógép.

6 darab acélkésű szer-
kezettel. Bárhol meg-
erősíthető.

Ára **3 korona 20 fillér**

Áttörő,
szíza fehér
javorfából
ára **42 fill.**

Liszt vagy áttörő-szíza
lőszórbetéttel,
átm. cm. 26 30 34
ára kor. **90 120 140**

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

E hirdetés rovathban minden szó egyszeri belkutatása közönsé-
gesen petit betűkkel négy fillérel, kom-
pakt betűkkel szedve hat fillérel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovathban minden szó egyszeri belkutatása közönsé-
gesen petit betűkkel négy fillérel, kom-
pakt betűkkel szedve hat fillérel fizetendő

Házasságokat

diszkrétan, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jenő elismert legszolidabb házasságközvetítő irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36. I. emelet 3. Cégnélküli levelezés.

Tátrai málnaszörp
5 kilós postakosarakban K 8.— Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye.)

Felső kereskedelmi iskolát végzett fiatal urleány, ki a magyar, német, gyors- és gépirást tökéletesen bírja, a magyar és német levelezésben járatos, ügyvédi vagy bármely más vállalatnál, irodába állást keres. Czim: Holländer Margit, Rákóczi-ut 68., III. 26.

Könyveket

egy-egy jobb műveket, valamint egész könyvtárakat az iradalom minden ágából, úgyszintén használt tankönyveket magas áron vásárol Lukács Gyula antikváriuma Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 15.

Kajszinbaraczkot

ötlikós postakosarakint 4 koronáért szállít: Mertz Nándor, Nagyváradon.

Üreg

hamis fogakat, zálogcédulákat bármiről, butorokat és mindenféle tárgyakat vesz Wischogrod Jakab, VIII., Tisza Kálmán-ter 13. II. em. 12. Levelező-lapra jövek.

Eladó telkek

3 telek a vecsési Andrásy-telep legjobb helyén, kettő együtt, kisebb gyári célra is nagyon alkalmas, olcsón eladó. Jó fekete föld, bőséges víz. Bővebbet Szabadság-ter 10. szám. Ifj. István.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűt kifizetem.

SINGER JAKAB

ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Isabella-utca sarján.

Tokaji

számorodni 1906. évi 5 liter 11 korona. Tokaji édes aszúbor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve Grittner Lajosnál, Tokajban.

Csinosan butorozott

utcai szoba, magános urnő vagy hivatalnok ur részére azonnal kiadó Budán, I., Kékgolyó-utca 15-a. I. em. 8. ajtó.

Ujpesten

Sarokház 10 üzlettel 450 négyszögöl telekkel, évi házbér 11.000 korona sürgősen eladó. Ugyanott kisebb és nagyobb családi és jól jövedelmező bérházak eladók. Bővebbet: Winkler, Ujpest, Árpád-ut 80a.

Parlamentí

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiai rendes tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az országos Magyar Gyorsíró Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai nyilvánossági joggal. Alapította Markovits Iván az 1863. évben. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag) Hegedűs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-ter 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtévesztés céljából utánozzák. Telefon 35—68.

Egyszerű és finom

BUTOR részleire

vagy meghatározott időre.

Még nem létezett előnyös feltételekkel készpénz árak mellett

csak **6%** kamattal

szérendő. Értesítéssel szolgál

Liszt István ur

Kristóf-ter 8. I. em.

Butorraktárban.

Gyorsírás

és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanulmányai lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségeinkben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépirás, magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits-rendszer. Beiratkozás naponta. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvtelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket dijtalanul állásba juttatjuk. Glogowski és társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

HUNGARIA beszélőgépek

1000-szeresére is
kiszélesítendő
részleiffizetésre is
olcsón kaphatók:
Deményi és Tsa
Budapest VI., Teréz-körút 4.
Képes árjegyzék ingyen.

Felfutató

UTMUTATÓJA szabadalmazott, értékesítéshez nélkülözhetetlen.

Díjtalanul káld:

szabadalmi és értékesítési osztálya

Budapest, VIII., József-körút 9. szám.

„Stenografia”

A „Stenografia” Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépiróiskola megnagyobbított összes helyiségei kizárólag Rákóczi-ut 20. alatt vannak. (Előbb Rákóczi-ut 60.). Figyelemztetjük a közönséget, hogy intézetünk elnevezésével sok visszaélés történik és ezért az új cím Rákóczi-ut 20. jól megjegyzendő. A magyar-német gyorsírási, gépirási, helyesírási és kereskedelmi szaktanfolyamokra naponta lehet beiratkozni. Ingyenes gépirásoktatás. A tanórák a nap bármely szakában reggel 8 és este 9 óra között szabadon választhatók. Előkészítő tanfolyamok a gyorsírás-tanítói és tanítónői vizsgára, mely vizsga a minisztériumtól kinevezett állandó vizsgálóbizottság előtt történik. Sürgős esetben a gyorsírás és gépirás egy hónap alatt megtanulható. Ingyenes és biztos állásközvetítés. Irasmunkák készítése és sokszorosítás. Beiratások egész nap, kizárólag Rákóczi-ut 20. (előbb Rákóczi-ut 60.) Tájékoztatót küld az igazgatóság. Telefon 101—25.

Féregmentes

butorozott utcai szoba intelligens ur vagy helyi részére elsőjére kiadó. István-ut 35. II. em. 3.

+Soványág+

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek.

Hölgyek remek keblat. Hat hét alatt 20 kiló gyarodásért jótállást. Vészesegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kint: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek: „Szépség” „Ujpest” „Hölgyek” „Dobozonkint” 1 frt. 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Károly E. drogueria VII., Damjanich-utca 33. Telefon József 28—29.

Az egész világot uráló eredeti

The Champion

kerékpárokat dupla harangcsapágyval és szabadfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemlés nélkül, szigorúan az eredeti gyári áron havi 10 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konzolokat és csészéket orsz. forgalmunk kö-
vetkeztében me-
nyagbani eredeti gyári árban szállítunk
vidékre is bárholva

LANG JAKAB ÉS FIA

kerékpár- és alkat-
részek nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fióküzletek: VI., Andrássy-ut 55. Baross-ter 4. és Budán, II., Margit-körút. Díszárjegyzék 1300 képpel ingyen és bérmentve.
Minthogy a Helikal Premier kerékpárokkal az utolsó két évben majd nap-nap után renkívül sok kellemes-élményünk volt, kénytelenek voltunk a kerékpárok forgalmahozatalát beszüntetni. Divatos Premier Special kerékpárok darabja 90 korona. Helikal Premier kerékpárok 120 korona.

Thurzó-Füred.

A déli Szepességnek egy remeke ősi fenyvesek közepette. Vasúti állomás Gólniczbánya, 572 méter. Posta és távirda helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely.

Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák nap- és szabad fürdők, villanyozás és massage.
Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringés, anyagcsere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárással. Kihűtő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utó-
idényben 30% július elejétől 6 heti tartózkodás után 60% árcsökkentéssel. Szobák egész időre olcsó ártalányban berendezettek. — Állandó fürdőőrvező: Vladár József dr.
Prospektussal szolgál a FÜRDOIGAZGATOSÁG.

Az Én Ujságom

előfizetési ára:

Negyedévre K 2.50

Félévre ... K 5.—

Egész évre K 10.—

Singer és Wolfner

Andrássy-ut 16. sz.

Sérültek

A világhírű

Multiform-sérvkötő

szabadalom leírását ingyen és bérmentve küldjük. Kicsérélhető nyomlapok. Legfinomabb kiállítás, kényelmes viselet.

Sérvkötők

egyoldalu 6—8—10—12—15 kor-

kétoldalú 12—16—20—24—30 kor-

Műláb

a legjobb kivitelben

műkötő

a legzölsebb kiállításban

műtűző

Támogép, haskötő,

gummiharisnyák stb. saját gyárunkban jótállással, mérték szerint készíttetnek. Nagy képes árjegyzékot ingyen és bérmentve küldünk.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

Budapest, VII. Rákóczi-ut 32. sz.

a Rókus-kórházzal szemben.

A vörös keresztire ügyeljünk!